

OP Ryhmän puolivuosisikatsaus
1.1.–30.6.2021

OP Ryhmän puolivuosisikatsaus 1.1.–30.6.2021:

Tulos ennen veroja 561 miljoonaa euroa – tuotot kasvoivat vahvasti ja saamisten arvonalentumiset laskivat

Tulos ennen veroja 1–6/2021	Korkokate 1–6/2021	Vakuutuskate 1–6/2021	Nettopalkkio- tuotot 1–6/2021	CET1- vakavaraisuus 30.6.2021
561 milj. €	-1 %	+11 %	+12 %	18,3 %

- Tulos ennen veroja parani 96 prosenttia 561 miljoonaan euroon (287).
- Asiakasliiketoiminnan tuotot kasvoivat yhteensä 6 prosenttia 1 479 miljoonaan euroon (1 396). Vakuutuskate kasvoi 11 % 326 miljoonaan euroon (295) ja nettopalkkiotuotot 12 % 512 miljoonaan euroon (455). Korkokate laski 1 % 641 miljoonaan euroon (646).
- Tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat vertailukaudesta 104 miljoonaa euroa 164 miljoonaan euroon (61).
- Yhteensä tuotot kasvoivat 20 % 1 777 miljoonaan euroon (1 481).
- Kulut, 991 miljoonaa euroa (993), olivat vertailukauden tasolla.
- Saamisten arvonalentumiset, 35 miljoonaa euroa (166), olivat 0,07 % (0,34) luotto- ja takauksennasta. Vertailukaudella saamisten arvonalentumisia kasvattivat koronaviruspandemian vaikutukset luottokannan laatuun ja sääntelymuutoksesta johtuva maksukyvyttömyyden uuden määritelmän käyttöönotto.
- OP Ryhmän luottokanta kasvoi vuodessa 1 % 95 miljardiin euroon (94) ja talletukset 6 % 74 miljardiin euroon (69).
- CET1-vakavaraisuus oli 18,3 % (18,9). Suhdeluvun laskuun vaikutti EKP:n päätös, joka kasvatti yritysvastuiden riskipainotettuja eriä.
- Vähittäispankin tulos ennen veroja parani 110 miljoonaa euroa 138 miljoonaan euroon (28). Korkokate kasvoi 3 % ja nettopalkkiotuotot 7 %. Saamisten arvonalentumiset laskivat 52 % 47 miljoonaan euroon (99). Luottokanta kasvoi vuodessa 2 % ja talletukset 7 %.
- Yrityspankin tulos ennen veroja parani 173 miljoonaa euroa 276 miljoonaan euroon (103). Korkokate kasvoi 1 %, nettopalkkiotuotot 51 % ja sijoitustoiminnan nettotuotot 60 %. Saamisten arvonalentumisten palautuminen paransi tulosta 12 miljoonaa euroa (-68). Luottokanta laski vuodessa 1 %.
- Vakuutuksen tulos ennen veroja parani 91 miljoonaa euroa 220 miljoonaan euroon (130). Vakuutuskate kasvoi 11 % 335 miljoonaan euroon (302). Tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat 60 miljoonaa euroa 94 miljoonaan euroon (34). Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde parani 86,2 %:iin (89,3).
- Muun toiminnan tulos ennen veroja oli -51 miljoonaa euroa (43). Vertailukaudella Vallilan kiinteistön myynti paransi tulosta 96 miljoonaa euroa.
- Katsauskaudella OP Ryhmä investoi yhteensä 138 miljoonaa euroa (154) toimintansa kehittämiseen ja asiakaskokemuksen parantamiseen.
- Omistaja-asiakkaille kertyneet uudet OP-bonukset olivat 103 miljoonaa euroa (129). OP-bonusten kertymiseen tehtiin muutoksia 1.11.2020 alkaen.
- Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden määrä oli 2,0 miljoonaa (2,0). OP Ryhmän pankki- ja vakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä oli 1,3 miljoonaa (1,3).
- OP Ryhmä noudattaa voitonjaossaan Euroopan keskuspankin suositusta, joka on voimassa 30.9.2021 saakka ja koskee Tuotto-osuuksien korkojen maksua vuodelta 2020. EKP tiedotti 23.7.2021, että sen pankkien voitonjakoa rajoittava suositus päättyy syyskuun lopussa 2021. OP Ryhmä valmistautuu vuoden 2020 Tuotto-osuuksien korkojen maksuun 30.9.2021 jälkeen ja tiedottaa korkojen maksun tarkemmasta aikataulusta myöhemmin syksyllä.
- OP Ryhmään kuuluva Pohjola Vakuutus Oy myy Pohjola Sairaala Oy:n Pihlajalinna Terveys Oy:lle 31,8 miljoonalla eurolla. Yrityskaupan yhteydessä Pohjola Vakuutus ja Pihlajalinna solmivat pitkäaikaisen yhteistyösopimuksen terveyspalveluiden tuottamisesta Pohjola Vakuutuksen asiakkaille. Yrityskaupan toteutuminen edellyttää Kilpailu- ja kuluttajaviraston hyväksynnän.
- OP Ryhmä paransi tulospöytäkirjansa vuodelle 2021 pörssitiedotteella 14.6.2021. Vuoden 2021 tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai suuremmaksi kuin vuoden 2020 tulos. Näkymistä kerrotaan tarkemmin kohdassa "Vuoden 2021 näkymät".

OP Ryhmän avainlukuja

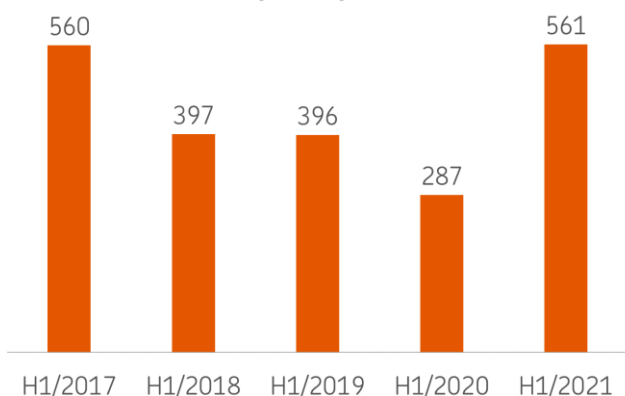
	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %	1–12/2020
Tulos ennen veroja, milj. €	561	287	95,7	785
Vähittäispankki	138	28	389,5	115
Yrityspankki	276	103	167,2	349
Vakuutus	220	130	69,8	348
Muu toiminta	-51	43	-220,3	3
Kertyneet uudet OP-bonukset omistaja-asiakkaille, milj. €	-103	-129	-	-255
Oman pääoman tuotto (ROE), %	6,9	3,6	3,3*	5,0
Oman pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	8,1	5,2	2,9*	6,6
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,55	0,29	0,26*	0,42
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	0,65	0,42	0,22*	0,55
	30.6.2021	30.6.2020	Muutos, %	31.12.2020
CET1-vakavaraisuus, %	18,3	17,7	0,7*	18,9
Luottokanta, mrd. €	94,7	93,7	1,1	93,6
Talletukset, mrd. €	73,6	69,2	6,4	70,9
Järjestämättömät saamiset vastuista, %**	2,4	2,2	0,2*	2,5
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	0,07	0,34	-0,27*	0,23
Omistaja-asiakkaat (1 000)	2 039	2 013	1,3	2 025

Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2020 vastaavien jaksoiden lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2020 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

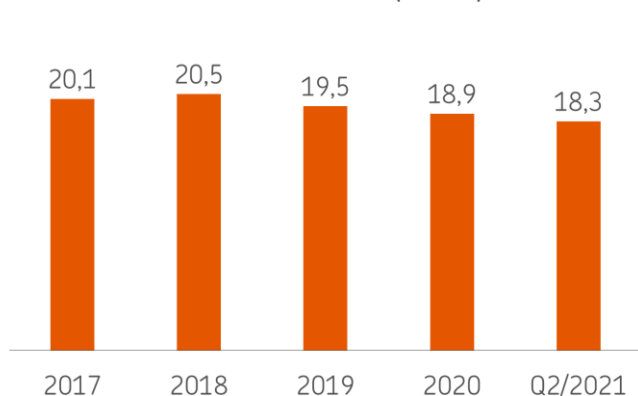
*Suhdeluvun muutos

** Tunnusluvun sisältöä ja nimeä on muutettu Q1/2021. Vertailutiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen Riskiasema-kappaleen Lainanhoitajoukot ja järjestämättömät saamiset -taulukon alla.

Tulos ennen veroja, milj. €

Ydinvakavaraisuussuhde (CET1), %

Pääjohtaja Timo Ritakallion kommentit

OP Ryhmän tammi–kesäkuun tulos oli erinomaisella tasolla, 561 miljoonaa euroa, kasvaen edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 96 prosenttia. Kaikkien kolmen liiketoimintasegmentin tulos parani merkittävästi vertailukaudesta.

Erinomainen tulos on osaltaan osoitus siitä, että pankki- ja vakuutusliiketoimintaan keskittyvä strategiamme toimii. Olemme strategiamme mukaisesti onnistuneet laajentamaan tuottopohjaamme ja pitämään samaan aikaan kulut kurissa.

Tuotot kasvoivat laaja-alaisesti ja olivat yhteensä 1 777 miljoonaa euroa eli 20 prosenttia suuremmat kuin vertailukaudella. Asiakasliiketoiminnan tuotot kasvoivat 6 prosenttia 1 479 miljoonaa euroon nettopalkkiotuottojen kasvaessa ja vakuutuskatteen parantuessa. Myös sijoitustoiminnan tuotot kasvoivat merkittävästi.

OP Ryhmän tammi–kesäkuun kulut pysyivät vertailukauden tasolla. Saamisten arvonalentumiset pienenivät 131 miljoonaa euroa vertailukaudesta asiakkaidemme luotonhoitokyvyn säilyessä hyvänä.

OP Ryhmän vakavaraisuus säilyi edelleen vahvalla tasolla. CET1-vakavaraisuus oli 18,3 prosenttia kesäkuun lopussa eli eurooppalaisten suurten pankkien parhaimmistoa.

OP Ryhmän luottokanta kasvoi vuodessa yhden prosentin ja talletuskanta kuusi prosenttia. Erityisesti yritysten luottokysyntä uusiin investointeihin on säilynyt alhaisella tasolla. Sen sijaan asuntoluottojen kysyntä jatkui vilkkaana, ja asuntorahoituksen uusmyynti oli OP Ryhmässä ennätystasolla toisella vuosineljänneksellä.

Asiakkaamme olivat erityisen aktiivisia sijoitusmarkkinoilla, ja OP:n sijoitusrahastoihin tuli tammi–kesäkuussa yli 100 000 uutta osuuden omistajaa. Myös muiden sijoituspalveluiden kysyntä oli korkealla tasolla.

Käteisen käyttö on vähentynyt voimakkaasti viime vuosina, ja koronapandemia on entisestään kiihdyttänyt asiakkaidemme siirtymistä käyttämään muita maksutapoja. Kesäkuun lopussa julkistimme suunnitelmamme vahvistaa mobiilimaksamisen palvelujamme tulevaisuudessa OP Ryhmän Pivon, tanskalaisen MobilePayn ja norjalaisen Vippsin yhteisellä mobiilimaksamisen alustalla. Tavoitteenamme on tarjota kuluttajille, kauppiaille ja muille jakelijoille paras mahdollinen mobiilimaksamisen käyttökokemus. Suunnitelman toteutuminen vaatii vielä kilpailuviranomaisten hyväksynnän.

Osuuspankkien välisiä fuusiohankkeita on käynnissä eri puolilla Suomea. Tähän mennessä päätettyjen fuusioiden myötä osuuspankkien määrä tulee olemaan tämän vuoden lopussa 121, kun viime vuoden lopussa osuuspankkeja oli 137. Pääkaupunkiseudulla Helsingin Seudun Osuuspankki, Itä-Uudenmaan Osuuspankki ja Uudenmaan Osuuspankki

ovat käynnistäneet selvityksen yhdistymisestä yhdeksi entistään kilpailu- ja palvelukykyisemmäksi osuuspankiksi. Yhdistymisen tärkeimpänä tavoitteena on asiakaskokemuksen parantaminen Suomen keskeisimmällä kasvualueella.

Heinäkuussa julkistimme kaksi merkittävää pankki- ja vakuutusliiketoimintaan keskittyvän strategiamme mukaista järjestelyä OP Ryhmän keskusyhteisökonsernissa. Pohjola Vakuutus keskittyy jatkossa ydinliiketoimintaansa eli vahinkovakuutusliiketoimintaan ja myy Pohjola Sairaala Oy:n osakekannan kokonaisuudessaan Pihlajalinna-konserniin kuuluvalla Pihlajalinna Terveys Oy:lle luopuen näin sairaalaliiketoiminnasta. Järjestely vaatii vielä kilpailuviranomaisen hyväksynnän.

OP Yrityspankki Oyj:n tytäryhtiönä tällä hetkellä toimiva Pohjola Vakuutus Oy siirretään OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Suunnitellun järjestelyn tavoitteena on yksinkertaistaa OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin rakennetta ja hallintoa sekä selkeyttää johtamista. Viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana olemme strategiamme mukaisesti yksinkertaistaneet merkittävästi keskusyhteisökonsernin rakennetta ja saavuttaneet näillä toimenpiteillä selviä kustannussäästöjä.

Talouden elpyminen vahvistui toisella vuosineljänneksellä. Talouden tilannekuvaa leimaavat kuitenkin useat ristiriitaisuudet. Toipuminen on paikoin juuttunut pullonkauloihin, ja osa palvelualoista kärsii yhä pahoin koronapandemian aiheuttamista rajoituksista. Yhtäällä työttömyys on yhä selvästi kriisiä korkeammalla tasolla, toisaalla työvoimasta on pulaa.

Maailmantalouden näkymät ovat pohjimmiltaan myönteiset mutta samanaikaisesti poikkeuksellisen tilanteen luoman epävarmuuden säilyttämät. Koronaviruksen uudet variantit voivat odottamattomasti heikentää elpymistä, ja inflaation nousu voi osoittautua sitkeämmäksi kuin tällä hetkellä ennustetaan.

Suomen talouden elpymisen odotetaan jatkuvan. Suomessa talous kärsi koronapandemiasta monia maita vähemmän, ja olemmekin pääsemässä ensimmäisten kehittyneiden maiden joukossa kriisiä edeltäneelle kasvu-uralle.

Odotettu kasvutrendi on Suomessa kuitenkin keskeisiä kilpailijamaita vaisumpi. Kilpailukykyä parantavia rakenteellisia toimenpiteitä tarvitaan edelleen kipeästi, jotta suomalaiset yritykset ykseynevät täysimääräisesti hyödyntämään kriisin jälkeen avautuvia kasvumahdollisuuksia kansainvälisillä markkinoilla. Suomi on koronakriisin aikana näyttäytynyt vakaana maana, mikä voi houkuttaa tänne investointeja. Tätä tilaisuutta ei kannata päästää käsistä.

OP Ryhmän puolivuosisikatsaus 1.1.–30.6.2021

OP Ryhmän avainlukuja.....	2
Pääjohtaja Timo Ritakallion kommentit.....	3
Toimintaympäristö.....	5
Tulos ja tase.....	6
OP Ryhmän toimenpiteet koronaviruskriisissä (COVID-19).....	8
Huhti–kesäkuun keskeiset tapahtumat.....	9
OP Ryhmän strategiset tavoitteet ja painopisteet.....	9
Omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön menestyksen edistäminen.....	9
Asiakkuudet ja asiakasedut.....	10
Yritysvastuu.....	10
Monikanavaiset palvelut.....	11
Vakavaraisuus.....	11
Riskiasema.....	13
Segmenttien tulos.....	19
Vähittäispankki.....	19
Yrityspankki.....	21
Vakuutus.....	23
Muu toiminta.....	26
Palvelukehittäminen.....	27
Henkilöstö.....	27
OP Ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset.....	27
OP Osuuskunnan hallinto.....	28
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat.....	29
Vuoden 2021 näkymät.....	29
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	30
Vakavaraisuustaulukot.....	33
Taulukko-osa	
Tuloslaskelma.....	35
Laaja tuloslaskelma.....	35
Tase.....	36
Oman pääoman muutoslaskelma.....	37
Rahavirtalaskelma.....	38
Segmenttiraportointi.....	39
Liitetaulukot.....	41

Toimintaympäristö

Maailmantalous piristyi toisella vuosineljänneksellä, kun tartuntatilanteet kohenivat. Useissa maissa inflaatio kiihtyi keväällä odotuksia enemmän. Hintoja ovat nostaneet talouden elpymisestä johtuvat pullonkaulat ja raaka-aineiden hintojen nousu.

Rahoitusmarkkinoilla inflaatiohuolet hellittivät toisella vuosineljänneksellä ja joukkolainojen tuottovaateet kääntyivät laskuun. Euroopan keskuspankki ilmoitti kesäkuussa jatkavansa osto-ohjelmiaan aiempien linjausten mukaisesti ja pitävänsä ohjauksorkonsa ennallaan, kunnes inflaatio vastaa sen tavoitteenasettelua.

Suomen talous kasvoi selvästi, ja luottamus talouteen vahvistui. Työmarkkinat ovat vahvistuneet ja yritysten konkurssit kehittyneet edellisvuosien vauhtia. Inflaatio nopeutui ja oli kesäkuussa 2,0 prosenttia. Asuntojen kysyntä on jatkunut vilkkaana, ja asuntojen hinnat ovat nousseet aiempaa nopeammin erityisesti suurimmissa kaupungeissa.

Suomen talouden odotetaan jatkavan elpymistä loppuvuoden aikana. Lyhyiden korkojen odotetaan säilyvän koko vuoden matalina. Suurimmat riskit liittyvät yhä koronaviruspandemiaan.

Lainakasvu hidastui ja oli toukokuun lopussa 2,1 prosenttia vuodentakaisesta. Hitaamman kasvun taustalla oli yritysten luottokysyntä, kun taas kotitalouksien lainakasvu vahvistui ja asuntoyhteisöjen lainakasvu säilyi verrattain vakaana. Yrityslainakasvu painui toukokuussa negatiiviseksi ja oli -2,7 prosenttia. Asuntoyhteisöjen lainakasvu oli 5,2 prosenttia ja kotitalouksien lainakasvu 4,0 prosenttia.

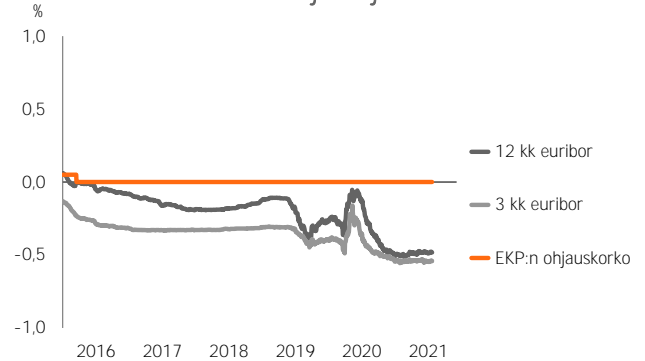
Kotitalouslainojen kasvu tuli asuntoluotoista. Kulutusluottojen kasvu piristyi toisella vuosineljänneksellä ja oli toukokuun lopussa 2,4 prosenttia, mikä on kuitenkin edelleen selvästi alle pandemiaa edeltäneen tason.

Myös talletuskasvu laantui. Toukokuun lopussa talletuskasvu oli 7,0 prosenttia vuodessa, kun kasvu vuodenvaihteessa oli 14,8 prosenttia. Yritystalletukset kasvoivat toukokuussa 4,4 prosenttia ja kotitaloustalletukset 6,5 prosenttia.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen arvo kohosi vuoden 2021 toisella neljänneksellä 9,5 miljardilla eurolla 150 miljardiin euroon. Arvonmuutoksesta 4,2 miljardia euroa oli peräisin uusista nettomerkinnoista ja 5,3 miljardia euroa erityisesti osakekurssien nousun tuottamasta positiivisesta arvonmuutoksesta.

Vakuutusurvan kysyntä on ollut vahvaa, ja myös sijoitusmarkkinoiden myönteinen kehitys on tukenut vakuutusyhtiöiden toimintaa.

Euriborit ja ohjaukorko

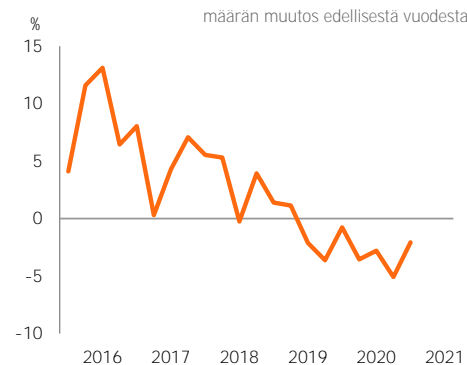
Lähde: Suomen Pankki

BKT

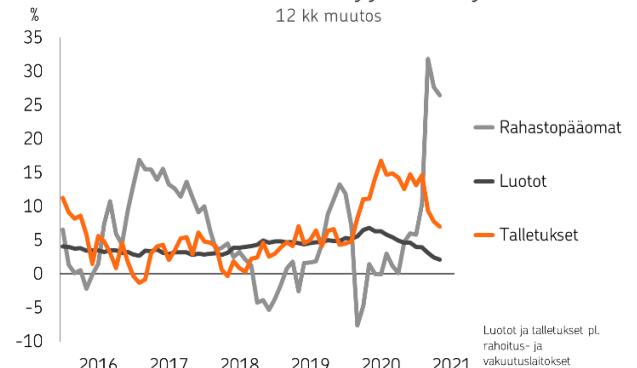
Lähteet: Eurostat, Tilastokeskus

Investoinnit Suomessa

Lähde: Tilastokeskus

Finanssialan volyymikehitys

Lähteet: Suomen Pankki, Suomen Sijoitus tutkimus Oy

Tulos ja tase

Tulosanalyysi, milj. €	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %	4–6/ 2021	4–6/ 2020	Muutos, %	1–12/ 2020
Tulos ennen veroja	561	287	95,7	296	158	87,6	785
Vähittäispankki	138	28	389,5	73	21	251,0	115
Yrityspankki	276	103	167,2	161	90	79,5	349
Vakuutus	220	130	69,8	104	71	46,3	348
Muu toiminta	-51	43	-220,3	-29	-15	-	3
Tuotot							
Korkokate	641	646	-0,7	324	327	-0,7	1 284
VakuutusKate	326	295	10,5	170	164	3,6	572
Nettopalkkiotuotot	512	455	12,4	242	211	14,6	931
Sijoitustoiminnan nettotuotot	255	-28	-	109	112	-2,4	184
Liiketoiminnan muut tuotot	43	112	-62,1	36	5	578,0	132
Tuotot yhteensä	1 777	1 481	20,0	881	819	7,6	3 103
Kulut							
Henkilöstökulut*	460	415	10,9	238	207	15,2	715
Poistot ja arvonalentumiset	128	129	-0,4	65	64	1,6	273
Liiketoiminnan muut kulut	403	449	-10,4	181	204	-11,2	852
Kulut yhteensä	991	993	-0,2	484	475	2,0	1 839
Saamisten arvonalentumiset	-35	-166	-	-13	-60	-	-225
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-91	89	-202,2	-36	-62	-	-3
Kertyneet uudet OP-bonukset omistaja- asiakkaille	-103	-129	-	-52	-64	-	-255

*Lakisääteisen työeläkevastuun loppuosan siirto laski vuoden 2020 eläkekuluja 96 miljoonaa euroa neljännellä vuosineljänneksellä.

Avainlukuja, milj. €	30.6.2021	31.12.2020	Muutos, %
Luottokanta	94 739	93 644	1,2
Asuntoluotot	40 692	40 036	1,6
Yritysluotot	22 739	22 587	0,7
Asuntoyhteisöt ja muut luotot	31 308	31 021	0,9
Takauskanta	3 810	3 100	22,9
Muut vastuut	15 255	13 941	9,4
Talletukset	73 607	70 940	3,8
Hallinnoitavat varat (brutto)	97 040	89 126	8,9
Sijoitusrahastot	30 883	27 598	11,9
Instituutioasiakkaat	25 942	25 330	2,4
Private Banking	27 732	24 888	11,4
Sijoitussidonnaiset vakuutus säästöt	12 484	11 310	10,4
Taseen loppusumma	170 495	160 207	6,4
Sijoitusomaisuus	23 563	23 562	0,0
Vakuutusvelka	9 244	9 374	-1,4
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	34 120	34 706	-1,7
Oma pääoma	13 463	13 112	2,7

Tammi–kesäkuu

OP Ryhmän tulos ennen veroja oli 561 miljoonaa euroa (287). Tulos kasvoi vertailukaudesta 274 miljoonaa euroa. Asiakasliiketoiminnan tuotoista vakuutuskaite ja nettopalkkiotuotot kasvoivat vahvasti. Lisäksi tulosta kasvattivat sijoitustoiminnan tuottojen kasvu sekä saamisten arvonalentumisten lasku.

Korkokate laski 0,7 prosenttia 641 miljoonaan euroon. Vähittäispankki-segmentin korkokate kasvoi 3,1 prosenttia ja Yrityspankki-segmentin 0,5 prosenttia, sen sijaan Muu-toiminta-segmentin korkokate laski 14 miljoonaa euroa. OP Ryhmän luottokanta kasvoi vuodessa 1,1 prosenttia 94,7 miljardiin euroon ja talletukset 6,4 prosenttia 73,6 miljardiin euroon. Asiakkaat nostivat katsauskaudella uusia luottoja 11,7 miljardia euroa (11,7).

Vakuutuskaite kasvoi 10,5 prosenttia 326 miljoonaan euroon. Vakuutus-segmentin vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot kasvoivat 1,6 prosenttia 752 miljoonaan euroon ja korvauskulut laskivat 4,0 prosenttia 441 miljoonaan euroon. Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde parani 86,2 prosenttiin (89,3).

Nettopalkkiotuotot olivat 512 miljoonaa euroa (455). Maksuliikkeen nettopalkkiotuotot kasvoivat 10 miljoonaa euroa, talletusten nettopalkkiotuotot 11 miljoonaa euroa sekä rahasto- ja hallinnointipalkkiot 20 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 283 miljoonaa euroa 255 miljoonaan euroon. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 37 miljoonaa euroa (32), joista myyntivoittoja oli 9 miljoonaa euroa (16).

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 83 miljoonaa euroa (118). Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot laskivat yhteensä 271 miljoonaa euroa johdannaisten käyvän arvon muutosten takia. Markkinamuutoksista johtuvat johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskin (CVA) arvonmuutokset paransivat tulosta 15 miljoonaa euroa (-21). Käypään arvoon tuloslaskelman kautta arvostettavien osakkeiden tuotot kasvoivat yhteensä 296 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Vertailukaudella koronaviruspandemian alussa osakkeiden käyvät arvot laskivat merkittävästi. Henkivakuutuserät, jotka sisältävät muun muassa vakuutusteknisten erien muutokset, kasvattivat sijoitustoiminnan nettotuottoja 282 miljoonaa euroa 125 miljoonaan euroon.

Osaan vakuutusyhtiöiden oman pääoman ehtoisista sijoituksista sovelletaan väliaikaista poikkeusmenettelyä (overlay approach). Väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa. Väliaikainen poikkeusmenettely laski sijoitustoiminnan tuottoja 91 miljoonaa euroa, kun vertailukaudella se kasvatti sijoitustoiminnan tuottoja 89 miljoonaa euroa. Yhteensä

sijoitustoiminnasta kirjatut tuotot kasvoivat vertailukaudesta 104 miljoonaa euroa 164 miljoonaan euroon. Kaikista käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista rahoitusinstrumenteista myyntivoittoja kirjattiin yhteensä 79 miljoonaa euroa (32). OP Ryhmän vakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu sijoitusten tuotto käyvin arvoin oli 0,5 prosenttia (1,6).

Liiketoiminnan muut tuotot laskivat vertailukaudesta 43 miljoonaan euroon (112). Liiketoiminnan muita tuottoja kasvatti Checkout Finland Oy:n myynti Paytrail Oyj:lle 30.4.2021. Vertailukaudella liiketoiminnan muita tuottoja kasvatti Vallilan kiinteistön myynti, josta kirjattiin myyntivoittoa 98 miljoonaa euroa vertailukauden liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluja 2 miljoonaa euroa liiketoiminnan muihin kuluihin. OP Ryhmä jatkaa toimintaansa kiinteistössä pitkäaikaisella vuokrasopimuksella, ja kiinteistö kirjattiin käyttöoikeusomaisuuseränä taseeseen.

Kulut, yhteensä 991 miljoonaa euroa (993), olivat vertailukauden tasolla. Henkilöstökulut kasvoivat 10,9 prosenttia 460 miljoonaan euroon tulospalkkiojaksotusten ja henkilöstömäärän kasvun myötä. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä, 128 miljoonaa euroa (129), olivat vertailukauden tasolla.

Liiketoiminnan muut kulut laskivat 10,4 prosenttia 403 miljoonaan euroon. ICT-kulut laskivat 34 miljoonaa euroa 172 miljoonaan euroon. Kertaluonteinen investointi tietojärjestelmäympäristöön kasvatti ICT-kuluja vertailukaudella. Kehittämisen kuluvaikutus oli 90 miljoonaa euroa (100). Viranomaismaksut kasvoivat 26,5 prosenttia 53 miljoonaan euroon EU:n vakausmaksun kasvettua.

Tulosta heikentäviä, eri tuloslaskelmaeriin kohdistuneita arvonalentumisia luotoista ja saamisista sekä sijoituksista kirjattiin yhteensä 38 miljoonaa euroa (180), joista 35 miljoonaa euroa (166) kirjattiin luotoista ja muista saamisista. Vertailukaudella asiakkaat hakivat aktiivisesti luottoihin lyhennysvapaita ja maksuaikojen muutoksia koronakriisin takia, mikä yhdessä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytettävien makroekonomisten parametrien muutosten kanssa kasvatti vertailukauden saamisten arvonalentumisia 65 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä käyttöön otettu maksukyvyttömyyden uusi määritelmä kasvatti käyttöönoton yhteydessä myös vertailukauden saamisten arvonalentumisia 44 miljoonaa euroa. Lopullisia nettoluottotappioita kirjattiin 51 miljoonaa euroa (26). Tappiota koskeva vähennyserä oli katsauskauden lopussa 689 miljoonaa euroa (708). Järjestämättömät saamiset (brutto) olivat 2,4 prosenttia (2,5) vastuista. Saamisten arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 0,07 prosenttia (0,34) luotto- ja takauskannasta.

OP Ryhmän tuloverot olivat 109 miljoonaa euroa (62). Efektiiivinen verokanta oli 19,4 prosenttia (21,8). Vertailukaudella efektiivistä verokantaa nostivat Vallilan kiinteistön myynnistä ja takaisinvuokrauksesta aiheutuneet laskennallisten verojen muutokset.

Vahinkovakuutus keskittyy jatkossa ydinliiketoimintaan ja luopuu sairaalaliiketoiminnasta. Pohjola Sairaala luokiteltiin myytävänä olevaksi pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi toisella vuosineljänneksellä. Taseeseen kirjatut sairaalatoiminnan varat ja velat olivat 7 miljoonaa euroa.

OP Ryhmän oma pääoma oli 13,5 miljardia euroa (13,1). Omaan pääomaan sisältyi Tuotto-osuuksia 2,9 miljardia euroa (3,0), josta irtisanottujen Tuotto-osuuksien osuus oli 0,2 miljardia euroa (0,3). Tuotto-osuuksien tuottotavoite vuodelle 2021 on 3,25 prosenttia. Katsauskaudelta kertyneen Tuotto-osuuksille maksettavan koron arvioidaan olevan yhteensä 47 miljoonaa euroa (47). Vuodelta 2020 maksetaan yhteensä 95 miljoonaa euroa korkoja aikaisintaan lokakuussa 2021 EKP:n suositusten mukaisesti. Vuodelta 2019 korkoja maksettiin yhteensä 97 miljoonaa euroa 8.2.2021.

Laaja tulos oli 466 miljoonaa euroa (158). Vertailukaudella laajaa tulosta laskivat käyvän arvon rahaston muutokset.

Huhti–kesäkuu

Toisen vuosineljänneksen tulos ennen veroja oli 296 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 158 miljoonaa euroa. Asiakasliiketoiminnan tuotoista vakuutuskate ja nettopalkkiotuotot kasvoivat. Lisäksi tulosta kasvatti saamisten arvonalentumisten lasku.

Tuotot, yhteensä 881 miljoonaa euroa, kasvoivat vertailukaudesta 7,6 prosenttia. Korkokate laski vuotta aiemmasta 0,7 prosenttia 324 miljoonaan euroon. Vakuutuskate kasvoi 3,6 prosenttia 170 miljoonaan euroon. Nettopalkkiotuotot kasvoivat 14,6 prosenttia 242 miljoonaan euroon.

Yhteensä tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat 47,5 prosenttia 73 miljoonaan euroon. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 104 miljoonaa euroa (249). Kaupankäyntitaroituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot laskivat yhteensä 78 miljoonaa euroa johdannaisten käyvän arvon muutosten takia. Henkivakuutuserät, jotka sisältävät muun muassa vakuutusteknisten erien muutokset, kasvattivat sijoitustoiminnan nettotuottoja 106 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Väliaikainen poikkeusmenettely laski sijoitustoiminnan tuottoja 26 miljoonaa euroa vertailukautta vähemmän.

Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 30 miljoonaa euroa 36 miljoonaan euroon. Tuottoja kasvatti Checkout Finland Oy:n myynti.

Kulut kasvoivat 2,0 prosenttia 484 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 15,2 prosenttia 238 miljoonaan euroon tulospalkkiojaksotusten ja henkilöstömäärän kasvun myötä. Poistot ja arvonalentumiset kasvoivat vertailukaudesta 1,6 prosenttia 65 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut laskivat 11,2 prosenttia 181 miljoonaan euroon.

Saamisten arvonalentumiset, 13 miljoonaa euroa, laskivat vertailukaudesta 47 miljoonaa euroa. Vertailukaudella asiakkaat hakivat aktiivisesti luottoihin lyhennysvapaita ja maksuaikojen muutoksia koronaviruksen takia, mikä yhdessä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytettävien makroekonomisten parametrien muutosten kanssa kasvatti vertailukauden saamisten arvonalentumisia 36 miljoonaa euroa. Lopullisia nettoluottotappioita kirjattiin 16 miljoonaa euroa (8).

Laaja tulos oli 279 miljoonaa euroa (278). Vertailukaudella laajaa tulosta kasvattivat käyvän arvon rahaston muutokset, koska osakkeiden ja saamistodistusten käyvät arvot nousivat merkittävästi.

OP Ryhmän toimenpiteet koronaviruskriisissä (COVID-19)

OP Ryhmä on tarjonnut taloudellista helpotusta lyhennysvapaiden muodossa henkilö- ja yritysasiakkailleen, joiden taloudenhoito on vaikeutunut koronaviruksen vuoksi. Kotitalouksille on tarjottu mahdollisuus asuntoluottojen lyhennysvapaaseen enintään 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lisäksi hyödynnetään laajasti Finnveran tarjoamia takauksia.

Osuuspankit ovat myöntäneet koronaviruksen aikana tapauskohtaisesti asiakkailleen lyhyitä vuokran maksuun liittyviä helpotuksia.

Pankki- ja vakuutusasioiden turvallisen hoitamisen varmistamiseksi OP Ryhmä on keskittänyt suurimman osan palveluistaan digitaalisiin kanaviin. Osassa osuuspankkien konttoreita on tarjottu erillisiä asiointiaikoja erityistukea tarvitseville. OP on auttanut ja opastanut myös omalla puhelinlinjallaan erityistukea tarvitsevia asiakkaita ja heidän läheisiään. Toimilla on haluttu varmistaa, että erityistukea tarvitsevien pankkiasiointi on sujuvaa.

OP Ryhmässä on sovittu yksityiskohtaisista varotoimenpiteistä koronaviruksen leviämisen estämiseksi. OP seuraa tarkasti tautitilanteen kehitystä ja viranomaisten suosituksia ja on laatinut niiden pohjalta käytäntöjä eri alueilla. Yksittäisiä konttoreita on suljettu väliaikaisesti tautitilanteen alueellisen kehityksen vuoksi. Hygieniaan ja turvalliseen asiointiin on kiinnitetty erityistä huomiota ja konttoreihin on asennettu suojapleksejä. Asiakkaita on ohjeistettu noudattamaan viranomaisten suosituksia. Yhteisillä ohjeistuksilla ja alueellisilla toimenpiteillä on varmistettu asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuus epidemian eri vaiheissa.

OP Ryhmä on varmistanut, että yhteiskunnan näkökulmasta kriittiset palvelut toimivat myös koronaviruksen aikana. OP Ryhmä on mahdollistanut henkilöstölleen turvalliset työolosuhteet toimistoissa ja konttoreissa sekä etätöiden tekemisen laajamittaisesti niissä työtehtävissä, missä se on mahdollista.

OP Ryhmä on tukenut UNICEFin työtä Intian heikentyneessä koronatilanteessa. Kampanjassa kerätyt varat ohjataan sairaalatyön tukemiseen sekä testauskapasiteetin kasvattamiseen. Intiassa OP Ryhmälle tekee töitä kumppaneiden kautta noin 600 henkilöä.

Huhti–kesäkuun keskeiset tapahtumat

OP Ryhmä vahvistaa mobiilimaksamisen palvelujaan

OP Ryhmän Pivo, Danske Bankin MobilePay ja norjalainen Vipps suunnittelevat uutta mobiilimaksamisen alustaa, joka yhdistäisi 11 miljoonan käyttäjän mobiililompakot yhdeksi Euroopan johtavista mobiilimaksamisen palveluista. Palvelun tavoitteena on tarjota kuluttajille, kauppiaille ja jakelijoille paras mahdollinen mobiilimaksamisen käyttökokemus. Suunnitelman mukaan Vippsin omistajapankit omistaisivat uudesta yrityksestä 65 prosenttia, Danske Bank 25 prosenttia ja OP Ryhmä 10 prosenttia. Yrityksen pääkonttori sijaitsi Oslossa, ja sen toimitusjohtajaksi nimettäisiin Vippsin nykyinen toimitusjohtaja. Suunnitelman mukaan OP Ryhmällä olisi edustaja uuden yhtiön hallituksessa. Suunnitelman toteutuminen vaatii kilpailuviranomaisten hyväksynnän.

Pohjola Vakuutus luopuu sairaalaliiketoiminnasta

Pohjola Vakuutus keskittyy jatkossa ydinliiketoimintaan ja luopuu sairaalaliiketoiminnasta. OP Ryhmä luokitteli puolivuosisikatsauksessa Pohjola Sairaalan myytävänä olevaksi pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi tehtyjen päätösten perusteella. Pohjola Sairaala on ortopediaan eli tuki- ja liikuntaelinsairauksien ja -tapaturmien hoitoon erikoistunut sairaalaketju, joka toimii Helsingissä, Tampereella, Turussa, Oulussa ja Kuopiossa. Yhtiön palveluksessa työskenteli vuonna 2020 keskimäärin 266 työntekijää.

OP Ryhmän strategiset tavoitteet ja painopisteet

OP Ryhmän strategiaprosessissa strategiaa muodostetaan, uudistetaan ja toteutetaan jatkuvasti. Toimintaympäristöä ja toimintamallia arvioidaan systemaattisesti, jotta kyetään tekemään tarvittaessa uusia strategisia valintoja ja toteuttamaan ne.

OP Ryhmän perustehtävä, arvot, visio ja strategian painopisteet ovat kokonaisuus, jossa osat täydentävät toisiaan. Toimintaympäristön jatkuva seuranta ja vuosittain tarkennettavat strategiset painopisteet auttavat yhteisen vision saavuttamisessa ja ohjaavat kaikkea tekemistä. OP Ryhmän visio on olla johtava ja vetovoimaisin finanssiryhmä Suomessa.

OP Ryhmän strategiset painopisteet vuodelle 2021:

- paras asiakaskokemus
- enemmän hyötyä omistaja-asiakkaalle
- erinomainen työntekijäkokemus
- tuottojen kasvu kulujen kasvua nopeampaa
- laadukkaampi ja tehokkaampi toiminta.

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto on vahvistanut 30.10.2019 OP Ryhmän pitkän aikavälin strategiset tavoitteet. Tavoitteet ovat olleet voimassa 1.1.2020 alkaen.

OP Ryhmän strategiset tavoitteet	30.6. 2021	31.12. 2020	Tavoite 2025
Oman pääoman tuotto (ROE ilman OP-bonuksia), %	8,1	6,6	8,0
CET1-vakavaraisuus, %	18,3	18,9	väh. CET1-vakavaraisuusvaade + 4 %-yks.*
Bränditason suosittelu, NPS (Net Promoter Score, henkilö- ja yritysasiakkaat)**	21	23	30
Luottoluokitus	AA-/Aa3	AA-/Aa3	väh. tasolla AA-/Aa3

*OP Ryhmän tavoite CET1-vakavaraisuudelle on vähintään CET1-vakavaraisuusvaade lisättynä neljällä prosenttiyksiköllä. Kesäkuun lopun vakavaraisuusvaateella laskettu CET1-tavoite oli 13,7 prosenttia.

**Vuoden neljännesvuosien keskiarvo

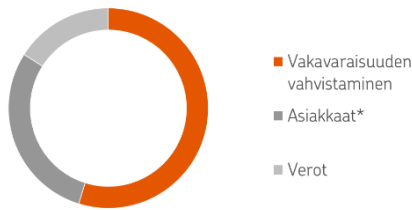
Omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön menestyksen edistäminen

OP Ryhmän perustehtävänä on edistää omistaja-asiakkaidensa ja toimintaympäristönsä kestävästä taloudellisesta menestyksestä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Ryhmän toiminta perustuu osuustoiminnallisiin arvoihin, vahvaan vakavaraisuuteen, osaavaan riskienhallintaan ja asiakkaiden kunnioittamiseen. OP Ryhmän arvot ovat ihmisläheisyys, vastuullisuus ja yhdessä menestyminen.

Tuloksen käyttö

Osuustoiminnallisena yrityksenä OP Ryhmän tavoitteena ei ole voiton maksimointi omistajille vaan osuuskunnan omistaja-asiakkaiden tarvitsemien palvelujen tuottaminen mahdollisimman tehokkaasti. Yhteinen menestys käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi keskittämisenä ja muina taloudellisina etuina sekä palvelukyvyyn ylläpitona ja kehittämisenä.

Arvio OP Ryhmän vuoden 2021 tuloksen käytöstä, joka vahvistetaan tilikauden päättymisen jälkeen:

*) Asiakkaat = OP-bonukset, alennukset ja Tuotto-osuuksien korot omistaja-asiakkaille

OP Ryhmän perustehtävän menestyksekkäs toteuttaminen vaatii vahvaa vakavaraisuutta, jota edellyttävät myös kasvavat viranomaisvaatimukset. Vakavaraisuuden vahvistaminen vaatii ryhmältä tehokkuutta ja tuloksenteekokykyä myös jatkossa. Omistaja-asiakkaille palautettavan osuuden lisäksi merkittävä osa liiketoiminnan tuloksesta käytetään OP Ryhmän vakavaraisuuden vahvistamiseen.

Osuustoiminnallisen yrityksen peruseriaatteen mukaisesti hyöty jaetaan sen mukaan, kuinka paljon kukin jäsen osuuskunnan palveluita käyttää. Omistaja-asiakkaiden etukokonaisuuden muodostavat asiointiin määrän perusteella kertyvät OP-bonukset sekä pankkipalveluista, vakuutuksista sekä säästämisen ja sijoittamisen palveluista annettavat edut ja alennukset. Omistaja-asiakkailta on myös mahdollisuus sijoittaa omaan osuuspankkiinsa Tuotto-osuuksien kautta. Tuotto-osuuksille maksetaan vuosittain korkoa pankkien voitonjakona.

Tuloksesta maksetuilla veroilla mitattuna OP Ryhmä on yksi Suomen suurimmista veronmaksajista. Merkittävänä veronmaksajana OP on edistämässä koko Suomen menestystä.

Asiakkuudet ja asiakasedut

OP Ryhmän omistaja-asiakkaiden määrä oli katsauskauden lopussa 2,0 miljoonaa (2,0). Omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi vuodessa 26 000 asiakkaalla.

Pankkiasiakkaita oli 3,6 miljoonaa (3,6). Vähittäispankilla oli 3,3 miljoonaa (3,3) ja Yrityspankilla 0,3 miljoonaa asiakasta (0,3).

Pankki- ja vakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä oli 1,3 miljoonaa (1,3).

Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden sijoitukset osuuspankkien Tuotto- ja jäsenosuuksiin olivat yhteensä 3,2 miljardia euroa (3,2).

Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden pankki-, vakuutus- ja varallisuudenhoitoasiointista kertyy OP-bonuksia. Tammi-kesäkuussa kertyneiden uusien bonusten arvo oli yhteensä 103 miljoonaa euroa (129). OP-bonusten kerrytykseen tehtiin 1.11.2020 alkaen muutoksia. Katsauskaudella OP-bonuksia käytettiin pankki- ja varallisuudenhoitopalveluihin yhteensä 58 miljoonaa euroa (60) ja vahinkovakuutus tuotteiden vakuutusmaksuihin 55 miljoonaa euroa (64).

Omistaja-asiakkaat hyötyivät vähittäispankkitoiminnan päivittäispalvelupaketin alennetusta hinnasta 29 miljoonaa euroa (14). Omistaja-asiakkaille annettiin 29 miljoonaa euroa (35) vahinkovakuutuksen keskittämälennuksia. Lisäksi omistaja-asiakkaat ostivat, myivät ja vaihtoivat suurinta osaa rahastoista ilman erillisiä kuluja. Edun arvo oli 4 miljoonaa euroa (4).

Edellä mainitut OP-bonukset ja asiakasedut olivat yhteenlaskettuna 165 miljoonaa euroa (182) eli 22,7 prosenttia (38,8) OP Ryhmän tuloksesta ennen veroja ja myönnettyjä etuja.

Vuodelta 2020 kertyneen Tuotto-osuuksille maksettavan koron määrä on yhteensä 95 miljoonaa euroa (97). Vuoden 2020 Tuotto-osuuksien korot maksetaan aikaisintaan lokakuussa 2021 EKP:n suositusten mukaisesti. Vuoden 2021 Tuotto-osuuksien tuottotavoite on 3,25 prosentin korko (3,25). Katsauskaudelta kertyneen Tuotto-osuuksille maksettavan koron arvioidaan olevan yhteensä 47 miljoonaa euroa (47).

Yritysvastuu

Yritysvastuu on kiinteä osa OP Ryhmän liiketoimintaa ja strategiaa. OP Ryhmän tavoitteena on olla vastuullisuuden edelläkävijä toimialallaan Suomessa. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma rakentuu neljän teeman ympärille: vahvistamme suomalaisten taloustaitoja, edistämme kestäväää taloutta, tuemme paikallista elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä sekä käytämme tietopääomaamme vastuullisesti.

OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. OP Ryhmä on allekirjoittanut perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiative (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet.

Monimuotoisuuden edistämiseksi OP Ryhmän tavoitteena on, että molempien sukupuolien osuus määritellyissä johtajatehtävissä on vähintään 40 prosenttia. Kesäkuun lopussa naisten osuus oli 29 prosenttia (28).

Yritysvastuun huhti-kesäkuun keskeiset tapahtumat

OP on valtakunnallisen Taloustaitokilpailun pääyhteistyökumppani. Kilpailuun osallistui tänä vuonna kaikkiaan yli 21 000 nuorta 330 koulusta ympäri Suomen, ja sen finaali järjestettiin etäyhteyksin 23.5.2021. Kevään aikana osuuspankit tukivat nuoria kilpailuun valmistautumisessa järjestämällä taloustaitotuokioita osana opetusta joko etänä tai kouluissa paikan päällä.

OP julkaisi toukokuussa vuosittaisen Green Bond -raportin, joka sisältää kuvauksen OP Yrityspankin vuoden 2019 helmikuussa liikkeeseen laskemasta 500 miljoonan euron vihreästä joukkovelkakirjalainasta, sillä rahoitetuista käyttökohteista sekä saavutetuista ympäristövaikutuksista.

OP:n ensimmäisellä vihreällä joukkovelkakirjalainalla on rahoitettu uusiutuvaa energiaa, ympäristöystävällistä rakentamista ja kestävää maankäyttöä. Vuoden 2020 aikana sillä saavutettiin merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia: lähes 200 000 CO2e-tonnia vältettyjä päästöjä energiantuotannossa, yli 140 000 CO2e-tonnia hiilinieluja kestäväen maankäytön kautta, 390 megawattia uusiutuvan energian tuotantoa ja 20 000 m² ympäristöystävälliseksi sertifioitua rakennuspinta-alaa.

OP Ryhmä huomioi luottopäätöksissään ympäristöön, sosiaalisiin vaikutuksiin ja hyvään hallintoon liittyvät ESG-teemat ja -riskit Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) luotonantoa ja -valvontaa koskevan ohjeen mukaisesti. Uudessa ESG-analyysissä asiakkaita tarkastellaan toimialakohtaisesti olennaisten ESG-teemojen osalta. Ohjetta sovelletaan alkuvaiheessa yritysasiakkaiden vastuisiin, jotka on myönnetty 30.6.2021 jälkeen. Jo aiempina vuosina OP Yrityspankin suurille asiakkaille on tehty ESG-analysejä, joissa on huomioitu ympäristöön, sosiaalisiin vaikutuksiin ja hyvään hallintoon liittyvät näkökulmat. Yritysrahoituksessa OP Yrityspankki arvioi yhtiöiden ilmastonmuutokseen liittyvää toimintaa seuraavista näkökulmista: yhtiön vaikutukset ilmastonmuutokseen, yhtiön ilmastonmuutoksen hillintätoimien merkitys ja ilmastonmuutoksen vaikutukset yhtiöön.

Monikanavaiset palvelut

OP Ryhmän monikanavainen palveluverkosto koostuu verkko-, mobiili-, konttori- ja puhelinpalveluista. OP:n mobiilikavilla (OP-mobiili, OP-yritysmobiili, OP Junior) oli kesäkuussa lähes 1,3 miljoonaa aktiivista käyttäjää (1,2). Henkilökohtaista asiakaspalvelua tarjotaan sekä konttoreissa että digitaalisesti. Ryhmän tavoitteena on tarjota toimialan paras monikanavainen asiakaskokemus.

Koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa OP Ryhmä on keskittänyt suurimman osan palveluistaan digitaalisiin kanaviin.

Mobiili- ja verkkopalvelut, milj. kirjautumista	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %
OP-mobiili	231,0	191,2	20,8
OP-yritysmobiili	9,5	7,1	33,3
Pivo	20,6	21,5	-4,3
Op.fi	28,3	38,7	-26,9
	30.6.2021	31.12.2020	Muutos, %
Siirto-maksu, rekisteröityneet asiakkaat (OP)	976 486	899 402	8,6

Helmikuussa OP lanseerasi uuden tekstiviestipalvelun ei-digitaalisille asiakkaille. OP Tiliviesti lähettää automaattisesti tekstiviestin asiakkaan puhelimeen kaikista tilin tapahtumista.

Maaliskuussa OP toi Apple Pay -palvelun asiakkaidensa käyttöön Suomessa. Palvelun avulla voi maksaa ostoksia iPhoneella, iPadilla, Apple Watchilla tai Mac-tietokoneella. Asiakkaat ovat ottaneet palvelun nopeasti käyttöön.

OP Ryhmällä on kattava konttoriverkosto, johon kuuluu 332 toimipaikkaa (342) ympäri maata. Oman konttoriverkoston toimintaa tukee lisäksi laaja asiamies- ja kumppanuusverkosto, jonka merkitys on erityisen suuri vahinkovakuutusten myynnissä.

OP Ryhmä on laajasti läsnä yleisimmässä sosiaalisen median kanavissa, joissa sillä on yhteensä 600 000 seuraajaa (570 000). OP Ryhmän valtakunnallisten some-tilien lisäksi monilla osuuspankeilla on omat Facebook-sivut, joilla ne jakavat paikallisille asiakkaille suunnattuja julkaisuja.

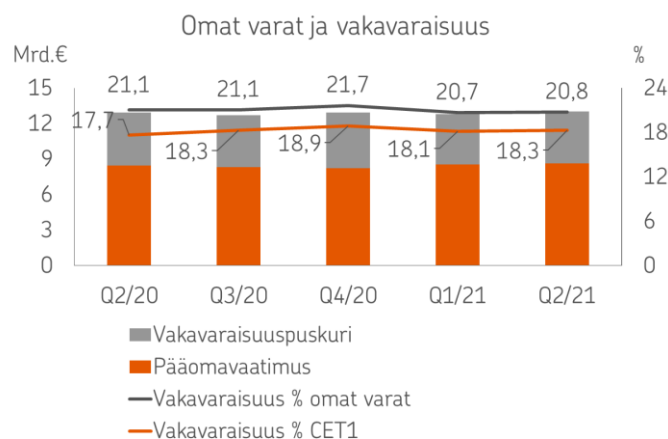
Vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan lasketut OP Ryhmän omat varat ylittivät laissa määritellyn vähimmäismäärän 4,3 miljardilla eurolla (4,4). Pankkitoiminnan pääomavaatimus oli ennallaan 13,8 prosentissa riskipainotetuista eristä laskettuna. Ryhmän omien varojen määrä suhteessa vähimmäispääomavaatimukseen oli 146 prosenttia (150). Pankkitoiminnan lisäpääomavaatimusten ja vakuutusyhtiöiden pääomavaatimusten seurauksena Rava-vakavaraisuuden minimitaso, 100 prosenttia, kuvaa tasoa, jonka puitteissa ryhmittymä voi toimia ilman puskurien alituksesta seuraavia viranomaisveloitteita.

Luottolaitosvakavaraisuus

OP Ryhmän CET1-vakavaraisuus oli 18,3 prosenttia (18,9). Suhdeluvun laskuun vaikutti erityisesti EKP:n päätös, joka kasvatti yritysastuiden riskipainotettuja eria.

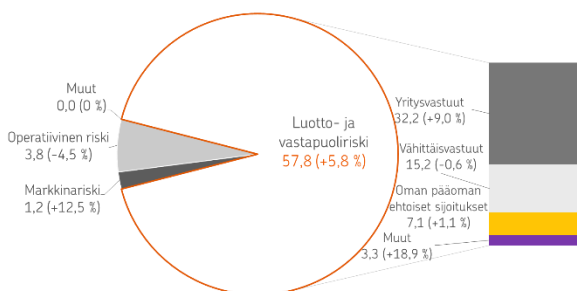
OP Ryhmän luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteiseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja CET1 -vakavaraisuudelle 4,5 prosenttia. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus, 1 prosentin O-SII-lisäpääomavaatimus ja EKP:n P2R-vaatimus nostavat alarajan kokonaisvakavaraisuussuhteelle käytännössä 13,8 prosenttiin ja CET1 -vakavaraisuudelle 9,7 prosenttiin.

OP Ryhmän luottolaitostoiminnan ydinpääoma oli 11,5 miljardia euroa (11,3). Ydinpääomaan vaikutti positiivisesti pankkitoiminnan tulos, josta on vähennetty koko vuoden suunniteltu voitonjako. Ydinpääomaan vaikutti negatiivisesti ECL:n ja odotettujen tappioiden alijäämän vähennyserä, joka kasvoi luottoriskiparametrien muutosten seurauksena. Tuotto-osuuskien määrä ydinpääomissa oli 2,9 miljardia euroa (2,8).

Kokonaisriski oli 62,8 miljardia euroa (59,7) eli 5 prosenttia suurempi kuin vuodenvaihteessa. Maaliskuussa EKP asetti yritysvastuiden sisäisten mallien läpikäynnin (TRIM, Targeted Review of Internal Models) perusteella yritysvastuille parametrikertoimen, joka kasvatti yritysvastuiden riskipainotettuja eriä. OP Ryhmä lisäsi vähittäisvastuiden luottovasta-arvokertoimeen konservatiivisuutta, joka kasvatti vähittäisvastuiden riskipainotettuja eriä. Kesäkuussa tuli voimaan EU vakavaraisuusasetuksen muutos (CRR2), joka kasvatti johdannaisten vastapuoliriskiä ennakoitua mukaisesti.

Kokonaisriski 30.6.2021
yhteensä 62,8 mrd.€
(muutos vuoden alusta 5,2 %)

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset käsitellään riskipainotettuina erinä EKP:n luvan mukaisesti. Oman pääoman ehtoisin sijoituksiin sisältyy ryhmän sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 6,8 miljardia euroa.

Finanssivalvonta tekee makrovakauspäätöksen neljännesvuosittain. Finanssivalvonta päätti kesäkuussa 2021 edelleen olla asettamatta pankeille syklistyyttä vähentävää lisäpääomavaatimusta.

OP Ryhmän pankkitoiminnan vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) oli 7,3 prosenttia (7,8). Suhdeluku laski keskuspankkitalletusten kasvun myötä. Säätelyn minimitaso on 3 prosenttia.

OP Ryhmä suunnittelee siirtyvänsä käyttämään vuoden 2021 loppupuoliskon aikana vakuutusyhtiöiden riskipainojen laskennassa yksinkertaista menetelmää, joka heikentää CET1-vakavaraisuutta noin 0,5 prosenttiyksikköä. Kolmannella vuosineljänneksellä OP Ryhmä suunnittelee ottavansa käyttöön yritysvastuiden kalibroidut mallit, joiden käyttöönoton arvioidaan heikentävän CET1-vakavaraisuutta noin 0,3 prosenttiyksikköä.

OP Ryhmä käy EKP:n kanssa keskustelua sisäisten mallien (IRBA, Internal Ratings-Based Approach) soveltamisen laajuuden uudelleenarvioinnista. Tämänhetkisen arvon mukaan IRBA-laajuuden muutos heikentäisi CET1-vakavaraisuutta noin 0,3 prosenttiyksikköä. Muutoksen lopullinen vaikutus ja käyttöönottojen aikataulu tarkentuvat valvojan kanssa käytävien keskustelujen ja IRBA-laajuuden muutokseen liittyvän lupaprosessin myötä.

OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportti 30.6.2021 julkaistaan viikolla 32 englanniksi.

Vakuutus

Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuusasema on vahva. Omia varoja vahvisti hyvä vakuutustekninen kate ja sijoitusten arvonnousu. Pääomavaadetta kasvatti markkinariskien kasvu. Myös korkotason nousu vahvisti osaltaan vakavaraisuutta.

	Vahinkovakuutus		Henkivakuutus	
	30.6.2021	31.12.2020	30.6.2021	31.12.2020
Omat varat, milj. €* Pääomavaade, milj. €* Solvenssisuhde, %* Solvenssisuhde, % (ilman siirtymäsäännöstä)	1 357 796 170 170	1 205 762 158 158	1 529 781 196 167	1 436 746 193 161

*siirtymäsäännökset huomioiden

EKP:n valvonta

OP Ryhmä on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa.

OP Ryhmä sai 25.4.2019 EKP:n päätöksen kiinteistövakuudellisten vähittäisvastuiden riskipainojen korotuksista osana sisäisten mallien läpikäyntiä (TRIM). Korotukset ovat voimassa toistaiseksi, kunnes päätöksessä esitetyt laadulliset vaatimukset on täytetty.

OP Ryhmä sai 19.2.2020 EKP:n päätöksen maksukyvyttömyyden määritelmän muutoksesta, jossa yritys- ja vähittäisvastuille asetettiin riskipainokertoimet. Riskipainokertoimet ovat voimassa, kunnes päätöksessä esitetyt laadulliset vaatimukset on täytetty.

OP Ryhmä sai 11.12.2020 EKP:n päätöksen vähittäisvastuiden riskipainojen korotuksista. Päätös korvasi aikaisemman 2.2.2017 annetun päätöksen.

OP Ryhmä sai 18.3.2021 EKP:n päätöksen yritys- ja vähittäisvastuiden riskiparametrien korotuksesta. Riskiparametrieron on voimassa, kunnes päätöksessä esitetyt laadulliset vaatimukset on täytetty.

EKP on asettanut OP Ryhmälle valvojan arviointiin (SREP) perustuvan pääomavaatimuksen. EKP:n asettama lisäpääomavaatimus (P2R) on 2,25 prosenttia 1.1.2020 alkaen.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan sääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). SRB on vahvistanut OP Ryhmän kriisinratkaisustrategian, jossa kriisinratkaisutoimet kohdistettaisiin OP-yhteenliittymään ja kriisinratkaisutilanteessa muodostettavaan uuteen OP Yrityspankkiin.

Kriisinratkaisuviranomainen päivitti 14.5.2021 OP Ryhmän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen MREL -vaateen (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities). Päivitetty MREL -vaade on 25,8 prosenttia kokonaisriskin määrästä ja 10,12 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden määrästä, ja se tulee voimaan 1.1.2022.

Osana MREL -vaadetta kriisinratkaisuviranomainen on asettanut OP Ryhmälle EU:n kriisinratkaisusetuksen mukaisen uuden subordinaatiovaateen. Subordinaatiovaatimuksen perusteella määräytyy, kuinka suuri osa MREL -vaateesta on täytettävä omilla varoilla tai heikommassa etuoikeusasemassa olevilla veloilla. MREL -vaadetta täydentävä subordinaatiovaade on vuoden 2022 alusta alkaen 22 prosenttia kokonaisriskin määrästä ja 10,11 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden määrästä. Vuoden 2024 alusta alkaen subordinaatiovaade on

24 prosenttia kokonaisriskin määrästä ja 10,12 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden määrästä.

OP Ryhmän MREL -suhdeluku oli arviolta 37 prosenttia (40) ja subordinaatiovaateen mukainen MREL -suhdeluku huonomman etuoikeuden veloilla arviolta 25 prosenttia (25).

Riskiasema

OP Ryhmän riskinoton periaatteiden lähtökohtana on, että OP Ryhmä ottaa kantaakseen pääosin ryhmän perustehtävän hoitamisesta syntyviä riskejä. Riskinotossaan OP Ryhmä korostaa maltillisuutta, vastuullisuutta ja huolellista toimintatapaa. Riskinottoa suunnataan ja rajataan toimivan johdon valmistelemilla ja ylimmän johdon hyväksymillä periaatteilla ja limiiteillä.

OP Ryhmän liiketoiminta kattaa laajasti finanssisektorin eri osa-alueet, joten taloudellisen toimintaympäristön ulkopuolelta tulevien yllättävien shokkien, kuten koronaviruspandemian, suorat ja epäsuorat vaikutukset OP Ryhmän asiakkaiden menestykseen sekä OP Ryhmän toimitiloihin, tietotekniseen infrastruktuuriin ja henkilökuntaan voivat olla moninaiset. Realisoituessaan ne voivat vaikuttaa riskiasemaan, pääomitukseseen, likviditeettiin ja päivittäisen toiminnan jatkuvuuteen useilla tavoilla. Näitä riskejä tehdään näkyviksi skenaariotyöskentelyn keinoin.

Operatiivisten riskien taso säilyi maltillisena. Toteutuneista operatiivisista riskeistä aiheutui katsauskaudella 3 miljoonan euron (5) bruttotappiot. Operatiivisten riskien näkökulmasta koronaviruspandemian vaikutukset OP Ryhmään olivat katsauskaudella lieviä ja kohdistuivat pääasiassa osuuspankkeihin.

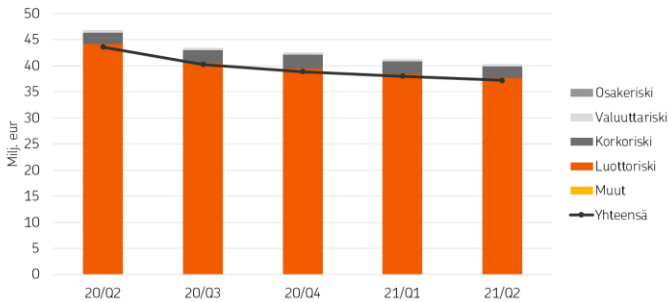
Vähittäispankki ja Yrityspankki

Pankkitoiminnan keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariski.

Koronaviruspandemia ei ole olennaisesti heikentänyt pankkitoiminnan luottoriskiasemaa, mutta riski negatiiviselle kehitykselle on edelleen olemassa. Toistaiseksi syvempiin ongelmiin joutuneiden asiakkaiden määrän kasvu on kuitenkin pysynyt maltillisena ja rajautunut pääosin tietyille toimialoille, jolloin luottokannan yleinen laatu on pysynyt hyvänä.

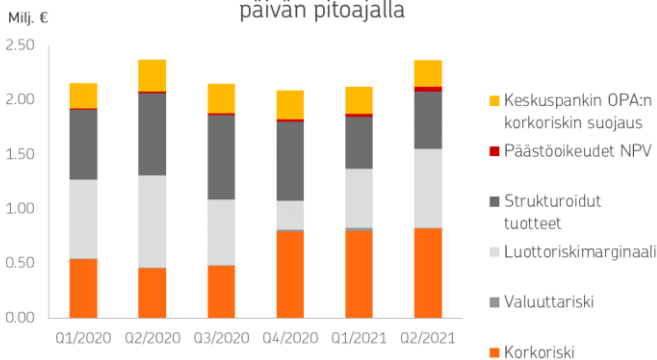
Yrityspankin pitkäaikaisten sijoitusten markkinariskitaso pysyi katsauskaudella edellisvuoden lopun tasolla. Omaisuuslajijakaumaan ei tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Sijoitusten markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 37 miljoonaa euroa (39). VaR-tunnusluku sisältää likviditeettireservin ja pankkitoiminnan pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainasijoitukset.

Yrityspankin markkinariskin VaR 95 % luottamustasolla ja 10 päivän pitoajalla

Markets-toiminnan ja sisäisen pankin korkoriskiposition markkinariskiä mittaava Expected Shortfall (ES) -luku pysyi maltillisella tasolla.

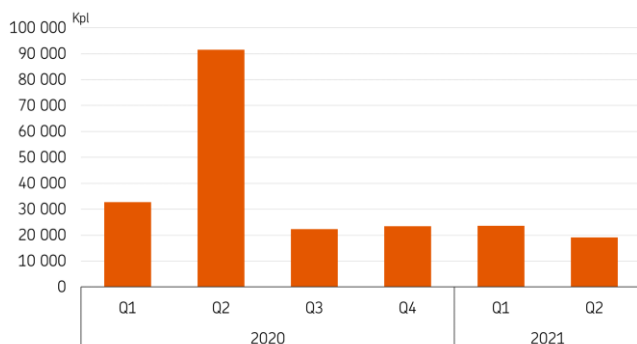
Markkinariskin ES 97,5 % luottamustasolla ja 1 päivän pitoajalla

Henkilöasiakkaiden lyhennysvapaat

Myönnettyjen henkilöasiakkaiden lyhennysvapaiden kappalemäärät palautuivat kesällä 2020 koronakriisiä edeltävälle tasolle. Vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä uusia lyhennysvapaita kohdistui 6,3 miljardin euron vastuisiin. Vuoden 2021 toisella vuosineljänneksellä uusia lyhennysvapaita kohdistui 1,3 miljardin euron vastuisiin (1,4).

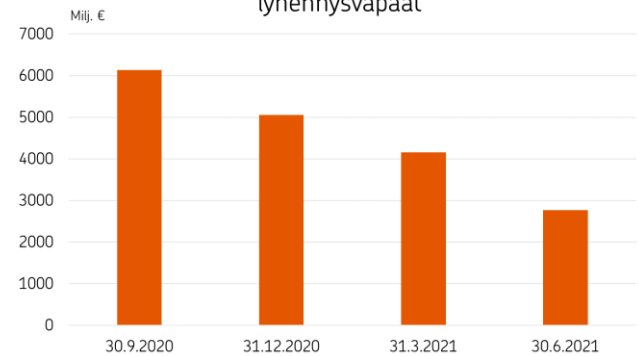
Henkilöasiakkaiden lyhennysvapaat

Kuvassa esitetään henkilöasiakkaiden toteutuneiden lyhennysvapaiden kappalemäärät katsauskaudelta ja vertailuvuodelta. Ajankohta määräytyy toimeenpanopäivämäärän mukaan. Aiemmin ajankohtana raportointiin asiakkaan hakemuksen päivämäärä. Vertailukausien tiedot on oikaistu.

Vuoden 2021 toisen vuosineljänneksen aikana päättyi runsaasti keväällä 2020 koronakriisiin takia 12 kuukaudeksi myönnettyjä henkilöasiakkaiden lyhennysvapaita. Katsauskauden lopussa voimassa olevat lyhennysvapaat kohdistuivat 2,8 miljardin euron (5,0) vastuisiin.

Henkilöasiakkaiden voimassa olevat lyhennysvapaat

Kuvassa esitetään niiden vastuiden yhteismäärät, joihin henkilöasiakkaiden voimassa olevat lyhennysvapaat kohdistuvat.

Yritysassiakkaiden lyhennysvapaat ja maksuohjelman muutokset

Yritysassiakkaille myönnettyjen lyhennysvapaiden ja maksuohjelman muutosten kappalemäärät palautuivat kesän 2020 jälkeen koronakriisiä edeltävälle tasolle. Koronakriisin takia vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä yrityksille myönnetty uudet lyhennysvapaat ja maksuohjelman muutokset kohdistuivat 4,1 miljardin euron vastuisiin. Vuoden 2021 toisella vuosineljänneksellä myönnetty lyhennysvapaat ja maksuohjelman muutokset kohdistuivat 1,6 miljardin euron vastuisiin (1,7).

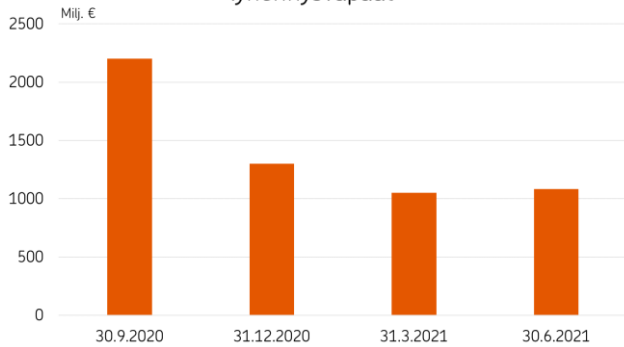
Yritysassiakkaiden lyhennysvapaat ja maksuohjelman muutokset

Kuvassa esitetään yritysassiakkaiden toteutuneiden maksuohjelman muutosten ja lyhennysvapaiden kappalemäärät katsauskauden ja vertailuvuoden kvartaaleilta. Ajankohta määräytyy muutoksen toteutumispäivämäärän mukaan.

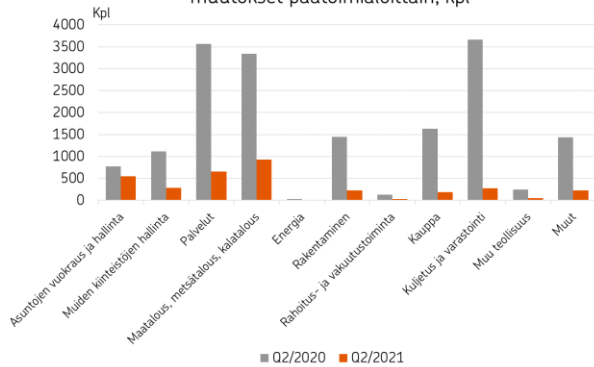
Maksuohjelman muutokset ovat voimassa pääsääntöisesti lainan erääntymiseen asti, mutta lyhennysvapaat myönnetään tietyille ajanjaksolle. Katsauskauden lopussa voimassa olevat yritysassiakkaiden lyhennysvapaat kohdistuivat 1,1 miljardin euron (1,3) vastuisiin.

Yritysassiakkaiden voimassa olevat lyhennysvapaat

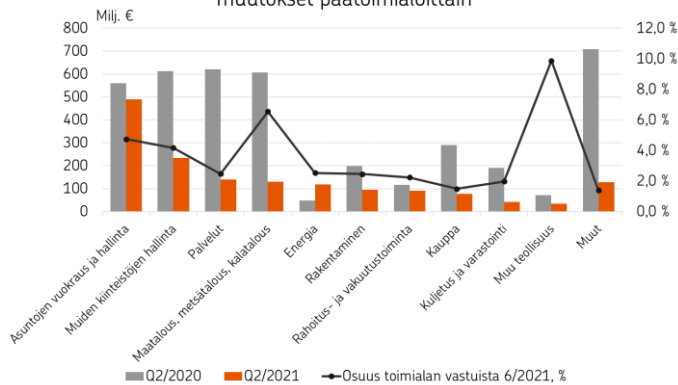
Kuvassa esitetään niiden vastuiden yhteismäärät, joihin yritysasiakkaiden voimassa olevat lyhennysvapaat kohdistuvat.

Yritysassiakkaiden lyhennysvapaat ja maksuohjelman muutokset päätoimialoittain, kpl

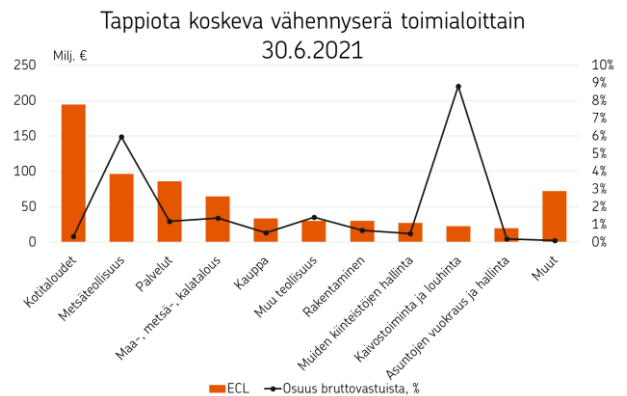
Kuvassa esitetään yritysten vastuisiin kohdistuvat toteutetut lyhennysvapaat ja maksuohjelmien muutokset toimialoittain katsauskauden ja vertailukauden toiselta vuosineljännekseltä.

Yritysassiakkaiden lyhennysvapaat ja maksuohjelman muutokset päätoimialoittain

Kuvassa esitetään toimialoittain yritysten vastuut, joihin katsauskauden ja vertailukauden toisen vuosineljänneksen aikana toteutetut lyhennysvapaat ja maksuohjelmien muutokset kohdistuivat. Kuvassa esitetään myös toimialoittain prosenttiosuudet vastuista, joihin tehtiin lyhennysvapaa tai maksuohjelman muutos katsauskaudella.

Tappiota koskeva vähennyserä toimialoittain

Kuvassa esitetään eri toimialojen tappiota koskeva vähennyserä katsauskauden lopussa sekä tappiota koskevan vähennyserän prosenttiosuus toimialan kokonaisvastuista katsauskauden lopussa.

Odotettavissa olevien luottotappioiden jakautuminen toimialoittain esitetään tarkemmin OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportissa 30.6.2021.

Lainanhoitojoustot ja järjestämättömät saamiset

	Terveet lainanhoitojoustot (brutto)		Järjestämättömät saamiset (brutto)		Ongelma-saamiset (brutto)		Tappiota koskeva vähennyserä		Ongelma-saamiset (netto)	
	30.6. 2021	31.12. 2020	30.6. 2021	31.12. 2020	30.6. 2021	31.12. 2020	30.6. 2021	31.12. 2020	30.6. 2021	31.12. 2020
Yli 90 pv erääntyneet saamiset, mrd. €			0,63	0,66	0,63	0,66	0,24	0,24	0,40	0,42
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset, mrd. €			0,84	0,95	0,84	0,95	0,16	0,18	0,68	0,77
Lainanhoitojoustosaamiset, mrd. €	3,50	3,29	1,29	1,12	4,78	4,41	0,16	0,15	4,63	4,26
Yhteensä, mrd. €	3,50	3,29	2,76	2,73	6,26	6,02	0,55	0,57	5,70	5,45

Tunnuslukuja	OP Ryhmä		Vähittäispankki		Yrityspankki	
	30.6. 2021	31.12. 2020	30.6. 2021	31.12. 2020	30.6. 2021	31.12. 2020
Ongelmasaamiset vastuista, %	5,50	5,44	6,65	6,40	2,66	2,99
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	2,42	2,47	2,56	2,56	2,08	2,22
Terveet lainanhoitojoustosaamiset vastuista, %	3,07	2,97	4,10	3,84	0,57	0,77
Terveet lainanhoitojoustosaamiset ongelmasaamisista, %	55,9	54,6	61,6	60,0	21,6	25,8
Tappiota koskeva vähennyserä (saamiset asiakkailta) ongelmasaamisista, %	10,8	11,5	7,1	7,6	33,0	32,1

Tunnusluvut muutettiin vuoden 2021 alusta nettomääräisistä bruttomääräisiksi, eli järjestämättömät saamiset eivät sisällä enää tappiota koskevaa vähennyserää. Samassa yhteydessä siirryttiin käyttämään kattavampaa ongelmasaamisten käsitettä, joka sisältää kaikki taseen ulkopuoliset järjestämättömät saamiset. Tunnuslukuja uusi nimittäjä sisältää luotto- ja takauskannan lisäksi siirtyvät korkosaamiset sekä käyttämättömät luottojärjestelyt. Vertailutiedot on oikaistu.

Yhdenkään asiakkaan asiakasriski ei vähennyserien ja muiden luottoriskin vähentämistekniikoiden jälkeen ylittänyt kymmentä prosenttia OP Ryhmän omista varoista.

Vähittäispankin rahoitustaseen korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koronlaskun vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen oli kesäkuun lopussa -62 miljoonaa euroa (-46). Korkotuloriski lasketaan yhden vuoden aikaperiodille jakamalla kolmen seuraavan vuoden korkotuloriskin summa kolmella.

OP Ryhmässä hallinnoitavien talletussuojan piiriin kuuluvien talletusten yhteismäärä kesäkuun lopussa oli 42,6 miljardia euroa (41,2). Talletussuojarahastosta korvataan enintään 100 000 euroa yhtä OP Ryhmän asiakasta kohden.

Vakuutus

Vahinkovakuutus

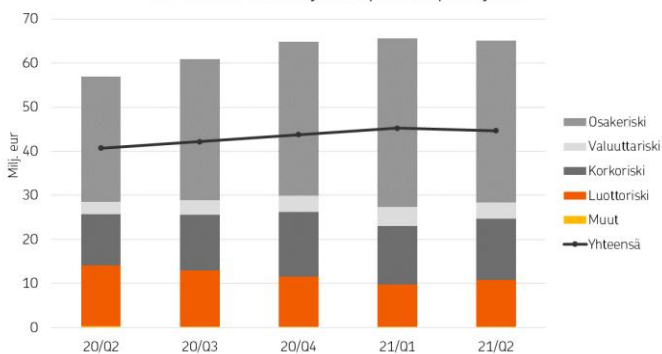
Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit, eläkeluotoisen vakuutusvelan edunsaajien eliniän odotteen ennakoitua nopeampi kasvu, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso sekä vakuutusvelan diskonttokoron ja markkinakorkojen välinen ero.

Eliniän odotteen kasvu yhdellä vuodella kasvattaisi eläkeluotoista vakuutusvelkaa 47 miljoonaa euroa (48). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason laskeminen 0,1 prosenttiyksiköllä kasvattaisi vakuutusvelkaa 26 miljoonaa euroa (29).

Vahinkovakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Vahinkovakuutuksen merkittävin markkinariski on markkinakorkojen laskun vakuutusvelan arvoa ja pääomavaadetta nostava vaikutus. Vakuutusvelan arvostamisessa käytettävän korkotason muutosten aiheuttamaa tulosvaihtelua vaimennetaan johdannaisopimuksilla.

Vahinkovakuutuksen sijoitustaseen markkinariskitaso on ollut kuluvan vuoden aikana vakaa. Osakeriski nousi katsauskaudella hyvän markkinakehityksen takia. Riskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopulla 45 miljoonaa euroa (44). VaR-tunnusluku sisältää yhtiön sijoitustaseen mukaan lukien sijoitukset, vakuutusvelan ja vakuutusvelan korkoriskiä suojaavat johdannaiset. Vertailuvuosien tiedot on oikaistu vastaamaan nykyistä seurantaa.

Vahinkovakuutuksen markkinariskin VaR 95 % luottamustasolla ja 10 päivän pitoajalla

Henkivakuutus

Henkivakuutuksen keskeisimmät riskit ovat henkivakuutuksen sijoitusomaisuuden markkinariskit, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso, vakuutettujen eliniän odotteen ennakoitua nopeampi kasvu sekä asiakaskäyttämisen muutoksista syntyvät raukeamis- ja takaisinostoriskit.

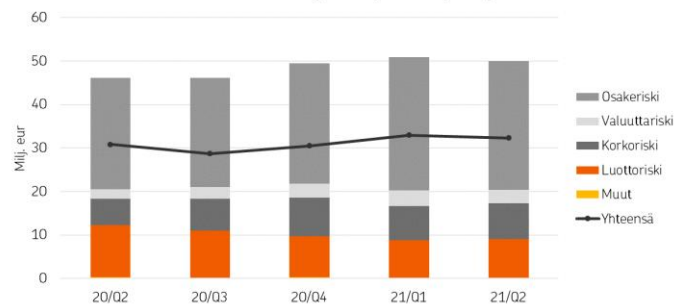
Eliniän odotteen kasvu yhdellä vuodella kasvattaisi vakuutusvelkaa 27 miljoonaa euroa (27). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason laskeminen 0,1 prosenttiyksiköllä kasvattaisi vakuutusvelkaa 28 miljoonaa euroa (31).

Suomi-yhtiöstä siirtyneiden eriytettyjen vakuutuskantojen sijoitusriskejä ja asiakaskäyttämisen muutokseen liittyviä riskejä on puskuroitu. Puskuri riittää kattamaan merkittävää negatiivisen sijoitusomaisuuden tuoton eriytetyille kannoille, minkä jälkeen OP Ryhmä kantaa kantojen riskit. Puskurit olivat yhteensä 298 miljoonaa euroa (281) katsauskauden lopussa.

Henkivakuutuksen sijoitustaseen markkinariskitaso oli katsauskauden lopussa lähes edellisen vuoden tasolla. Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden

lopulla 32 miljoonaa euroa (31). Osakeriski nousi katsauskaudella hyvän markkinakehityksen takia. VaR-tunnusluku sisältää henkivakuutuksen sijoitustaseen mukaan lukien sijoitukset, vakuutusvelan ja vakuutusvelan korkoriskiä suojaavat johdannaiset. Laskenta ei huomioi henkivakuutuksen eriytettyjen kantojen markkinariskejä, niitä puskuroivia varoja tai asiakashyvityksiä. Vertailuvuosien tiedot on oikaistu vastaamaan nykyistä seurantaa.

Henkivakuutuksen markkinariskin VaR 95 % luottamustasolla ja 10 päivän pitoajalla

Muu toiminta

Muun toiminnan keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit. Merkittävin markkinariskitekijä on luottoriskimarginaalien muutosten vaikutus likviditeettireserviin sisältyvien saamistodistusten arvoon.

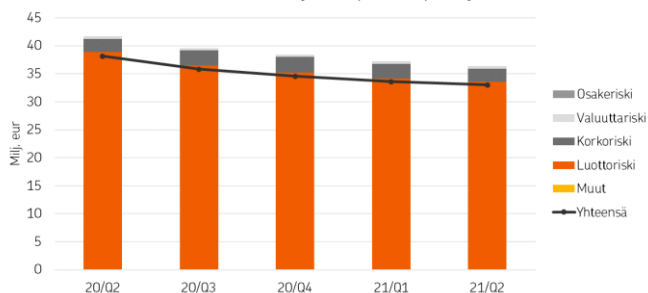
Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla toimivien sijoittajien koronaviruspandemiasta johtuvat huolet markkinoiden yleisestä tilasta ja OP Ryhmän menestyksestä ovat vähentyneet, ja velkainstrumenttien markkinat ovat toimineet normaalisti. Likviditeettiasema on säilynyt vahvana ja markkinaehtoisen rahoituksen operaatiot on voitu toteuttaa suunnitelmien mukaisesti. Ryhmän likviditeetti ja pääomat riittävät turvaamaan toiminnan jatkuvuuden.

OP Ryhmän rahoitusasema ja maksuvalmius on vahva. Tammi-kesäkuussa laskettiin liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 2,7 miljardia euroa (5,9).

Talletusten osuus luottokannasta säilyi vakaana katsauskauden ajan.

Likviditeettireservin saamistodistusten markkinariski (VaR 95 %) pysyi vakaana katsauskaudella. Omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Likviditeettireservin markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 33 miljoonaa euroa (35). VaR-tunnusluku sisältää likviditeettireservin pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainasijoitukset.

Likviditeettireservin markkinariskin VaR 95 % luottamustasolla ja 10 päivän pitoajalla

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi riittää kattamaan lyhyen aikavälin rahoitustarpeen tiedossa olevien ja ennakoitujen maksuvirtojen sekä likviditeettistressiskenaariota osalta.

OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likviditeettireservin riittävyyttä seurataan muun muassa maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla LCR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 228 prosenttia (197) katsauskauden lopussa.

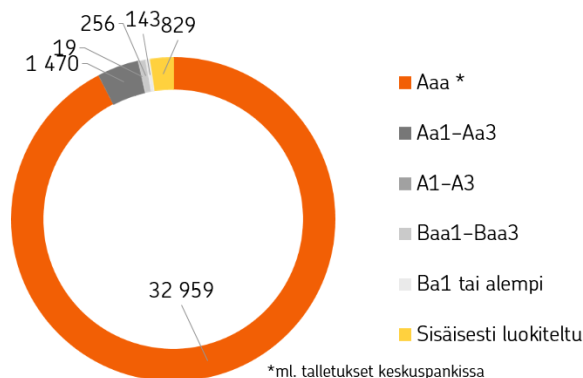
OP Ryhmän pitkäaikaisen rahoituksen riittävyyttä seurataan muun muassa rakenteellista rahoitusriskiä mittaavalla NSFR-suhdeluvulla. Sääntelyssä NSFR-suhdeluvulle on asetettu 100 prosentin vähimmäisvaatimus 30.6.2021 alkaen. OP Ryhmän NSFR-suhdeluku oli 132 prosenttia (123) katsauskauden lopussa.

Likviditeettireservi

Mrd. €	30.6.2021	31.12.2020	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	31,0	21,6	43,8
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	3,6	8,7	-58,2
Vakuuskelpoiset yritysluotot	0,0	0,0	-
Yhteensä	34,6	30,2	14,5
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	1,1	1,0	4,9
Likviditeettireservi markkina-arvoin	35,7	31,3	14,2
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-0,3	-0,5	-
Likviditeettireservi vakuusarvoin	35,3	30,8	14,9

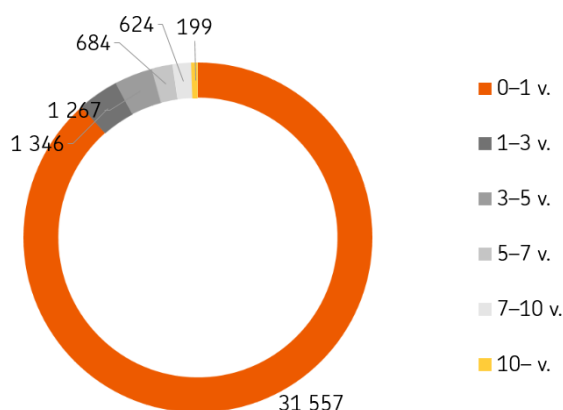
Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia ja arvopaperistettuja saamisia.

Likviditeettireservi luottavien rahoitusvarojen luottoluokitusjakauma 30.6.2021, milj.€

*ml. talletukset keskuspankissa

Likviditeettireservi luottavien rahoitusvarojen maturiteettijakauma 30.6.2021, milj.€

Luottoluokitukset

30.6.2021

Luokituslaitos	Lyhyt varain-hankinta	Näkymä	Pitkä varain-hankinta	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	-	AA-	Vakaa
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa

OP Yrityspankki Oyj:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's Global Ratings Europe Limitedistä ja Moody's Investors Service (Nordics) AB:stä. OP Yrityspankin luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen aseman.

Segmenttien tulos

OP Ryhmän liiketoimintasegmentit ovat Vähittäispankki (Pankkitoiminnan henkilö- ja pk-yritysassiakkaat), Yrityspankki (Pankkitoiminnan yritys- ja instituutioasiakkaat) ja Vakuutus (Vakuutusasiakkaat). Liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta esitetään segmentissä Muu toiminta. Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen OP Ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Vähittäispankki

- Tulos ennen veroja parani 138 miljoonaan euroon (28). Saamisten arvonalentumiset laskivat 52 miljoonaa euroa 47 miljoonaan euroon. Vertailukaudella saamisten arvonalentumisia kasvattivat maksukyvyttömyyden uuden määritelmän käyttöönotto ja koronaviruspandemian vaikutukset luottokannan laatuun.
- Tuotot kasvoivat 5,2 prosenttia 871 miljoonaan euroon. Asiakasliiketoiminnan tuotot kasvoivat yhteensä 4,6 prosenttia: korkokate kasvoi 3,1 prosenttia 474 miljoonaan euroon ja nettopalkkiotuotot kasvoivat 6,5 prosenttia 376 miljoonaan euroon.
- Kulut kasvoivat 2,0 prosenttia 607 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 4,5 prosenttia sekä liiketoiminnan muut kulut 0,8 prosenttia riskienhallintaan tehtyjen lisäpanostuksien myötä.
- OP-bonukset omistaja-asiakkaille laskivat 79 miljoonaan euroon (106) bonusten kertymiseen tehtyjen muutosten myötä.
- Luottokanta kasvoi vuodessa 1,6 prosenttia ja talletuskanta 7,0 prosenttia.
- Järjestämättömät saamiset (brutto) olivat 2,6 prosenttia (2,6) vastuista.
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat asiakaskokemuksen ja -prosessien parantamiseen sekä tili- ja rahoitusjärjestelmien uudistamiseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %	1–12/2020
Korkokate	474	460	3,1	925
Nettopalkkiotuotot	376	353	6,5	698
Sijoitustoiminnan nettotuotot	2	1	94,0	2
Muut tuotot	19	14	35,2	29
Tuotot yhteensä	871	828	5,2	1 653
Henkilöstökulut	225	215	4,5	412
Poistot ja arvonalentumiset	26	26	-1,4	60
Liiketoiminnan muut kulut	356	353	0,8	680
Kulut yhteensä	607	595	2,0	1 152
Saamisten arvonalentumiset	-47	-99	-	-172
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-79	-106	-	-214
Tulos ennen veroja	138	28	389,5	115
Kulu–tuotto–suhde, %	69,6	71,8	-2,2*	69,7
Järjestämättömät saamiset vastuista, %**	2,6	2,1	0,5*	2,6
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	0,13	0,29	-0,16*	0,24
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,24	0,05	0,18*	0,11
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	0,37	0,26	0,11*	0,30
Milj. €				
Nostetut asuntoluotot	4 347	3 409	27,5	7 429
Nostetut yritysluotot	1 256	1 312	-4,3	2 411
Välitetyt asunto- ja kiinteistökaupat, kpl	6 498	5 175	25,6	11 998
Mrd. €	30.6.2021	30.6.2020	Muutos, %	31.12.2020
Luottokanta				
Asuntoluotot	40,7	39,8	2,3	40,0
Yritysluotot	8,1	8,4	-3,0	8,1
Asuntoyhteisöt ja muut luotot	21,3	20,8	2,2	21,3
Luottokanta yhteensä	70,1	69,0	1,6	69,4
Takauskanta	0,9	0,9	4,2	0,9
Muut vastuut	9,6	7,4	29,1	8,7
Talletukset				
Käyttö- ja maksuliiketalletukset	41,0	38,3	7,1	39,3
Sijoitustalletukset	20,4	19,1	6,6	19,8
Talletukset yhteensä	61,4	57,4	7,0	59,1

*Suhdeluvun muutos **Tunnusluvun sisältöä ja nimeä on muutettu Q1/2021. Vertailutiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen Riskiasema-kappaleen Lainanhoitojoustot ja järjestämättömät saamiset -taulukon alla.

OP Ryhmän Vähittäispankki-segmentti muodostuu henkilö- ja pk-yritysassiakkaiden pankkitoiminnasta ja varallisuudenhoidosta osuuspankeissa sekä keskusyhteisökonsernissa.

Luottokanta kasvoi vuodessa 1,6 prosenttia 70,1 miljardiin euroon. Uusia asuntoluottoja nostettiin 27,5 prosenttia vertailukautta enemmän. Asuntoluottokanta kasvoi vuodessa 2,3 prosenttia 40,7 miljardiin euroon. Yritysluottokanta laski vuodessa 3,0 prosenttia 8,1 miljardiin euroon.

Luottokannan kasvuun vaikutti uusien lainojen kysynnän lisäksi poikkeuksellisen suuri määrä lyhennysvapaita, joita myönnettiin keväällä 2020 koronaviruspandemian takia. Vuoden 2021 toisen neljänneksen aikana päättyi paljon 12 kuukaudeksi myönnettyjä lyhennysvapaita. Uusien lyhennysvapaahakemusten määrä palautui jo kesällä 2020 samalle tasolle kuin ennen koronaviruspandemiaa.

Asiakkaiden kiinnostus asuntoluottojen ja asuntoyhteisöluottojen suojaamiseen jatkui. Henkilöasiakkaiden asuntoluotoista oli katsauskauden lopussa korkosuojattu 28,2 prosenttia (27,1).

OP Kodin välittämien asunto- ja kiinteistökauppojen määrä kasvoi 25,6 prosenttia vilkkaan asuntomarkkinan myötä.

Talletuskanta kasvoi vuodessa 7,0 prosenttia 61,4 miljardiin euroon. Kasvu muodostui erityisesti käyttö- ja maksuliiketeleistä, mutta myös sijoitustalutuksista. Kotitalouksien talletukset kasvoivat voimakkaimmin.

OP:n asiakkaiden kiinnostus säästämiseen ja sijoittamiseen jatkui ja oli katsauskaudella ennätyskorkealla tasolla. OP-rahastot saivat 104 000 uutta osuudenomistajaa, joista suurin osa aloitti säännöllisen säästämisen. Myös osakekaupankäynnin volyymi oli 15 prosenttia vertailukautta suurempaa. Maaliskuussa omistaja-asiakkaille lanseerattiin uusi sijoittamisen etukokonaisuus.

Käteisvolyymit pysyivät katsauskaudella selvästi pandemiaa edeltävää aikaa alhaisemmalla tasolla. OP kehittää maksamisen palvelujaan jatkuvasti. Maaliskuussa OP toi asiakkaidensa käyttöön Apple Pay -palvelun, jonka avulla ostoksia voi maksaa Applen älylaitteilla. Asiakkaat ovat ottaneet palvelun nopeasti käyttöön. Kesäkuussa julkistetun suunnitelman mukaan OP Ryhmän Pivo, Danske Bankin MobilePay ja norjalainen Vipps suunnittelevat uutta mobiilimaksamisen alustaa, joka yhdistäisi 11 miljoonan käyttäjän mobiililompakot yhdeksi Euroopan johtavista mobiilimaksamisen palveluista. Suunnitelman toteutuminen vaatii kilpailuviranomaisten hyväksynnän.

Katsauskaudella merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat asiakaskokemuksen ja -prosessien parantamiseen sekä tili- ja rahoitusjärjestelmien uudistamiseen.

Maaliskuussa OP-Asuntoluottopankki laski liikkeeseen 750 miljoonan euron vihreän katetun joukkovelkakirjalainan (green covered bond) 10 vuoden maturiteetilla.

Katsauskauden tulos

Vähittäispankin tulos ennen veroja parani 138 miljoonaan euroon (28). Korkokate kasvoi 3,1 prosenttia 474 miljoonaan euroon ja nettopalkkiotuotot kasvoivat 6,5 prosenttia 376 miljoonaan euroon pääosin päivittäisasiain palkkioiden kasvun myötä. Tuotot kasvoivat 5,2 prosenttia 871 miljoonaan euroon.

Kulut kasvoivat 607 miljoonaan euroon (595). Henkilöstökulut kasvoivat 4,5 prosenttia. Poistot ja arvonalentumiset, 26 miljoonaa euroa, pysyivät vertailukauden tasolla. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 0,8 prosenttia 356 miljoonaan euroon riskienhallintaan ja talousrikollisuuden torjuntaan tehtyjen lisäpanostuksien myötä.

Saamisten arvonalentumiset laskivat 52 miljoonaa euroa 47 miljoonaan euroon. Vertailukaudella asiakkaat hakivat aktiivisesti luottoihin lyhennysvapaita ja maksuaikojen muutoksia koronakriisin takia, mikä yhdessä odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytettävien makroekonomisten parametrien muutosten kanssa kasvatti odotettavissa olevia luottotappioita. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrää kasvatti vertailukaudella myös käyttöönotettu maksukyvyttömyyden uusi määritelmä. Katsauskaudella lopullisia nettoluottotappioita kirjattiin 47 miljoonaa euroa (20). Järjestämättömät saamiset olivat 2,6 prosenttia (2,6) vastuista.

OP-bonukset omistaja-asiakkaille laskivat 27 miljoonaa euroa 79 miljoonaan euroon, mihin vaikuttivat marraskuussa 2020 voimaan tulleet muutokset OP-bonuksien kertymiseen. Muutoksen jälkeen OP-bonuksia kerryttävät asuntolainat, opintolainat, vakuudelliset lainat, säästämisen tilit ja rahastosäästöt, sijoitussidonnaiset vakuutukset sekä vakuutusmaksut.

Yrityspankki

- Tulos ennen veroja parani 276 miljoonaan euroon (103).
- Tuotot kasvoivat 32,3 prosenttia 446 miljoonaan euroon. Korkokate kasvoi 0,5 prosenttia ja nettopalkkiotuotot 50,9 prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 59,7 prosenttia.
- Kulut kasvoivat 173 miljoonaan euroon (158). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 8,1 prosenttia vakaussmaksun ja OP Ryhmän sisäisten veloituksien kasvettua.
- Luottokanta laski vuodessa 1,3 prosenttia 24,4 miljardiin euroon, ja talletukset kasvoivat 1,4 prosenttia 13,8 miljardiin euroon. Yrityspankki-segmentin hallinnoitavat varat kasvoivat vuodessa 19,6 prosenttia 68,9 miljardiin euroon.
- Saamisten arvonalentumisten palautuminen paransi tulosta 12 miljoonaa euroa (-68). Järjestämättömät saamiset (brutto) olivat 2,1 prosenttia (2,2) vastuista.
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat maksamisen, rahoituksen ja varainhoidon järjestelmien uudistamiseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %	1–12/2020
Korkokate	203	202	0,5	394
Nettopalkkiotuotot	98	65	50,9	153
Sijoitustoiminnan nettotuotot	95	60	59,7	143
Muut tuotot	50	11	360,8	17
Tuotot yhteensä	446	337	32,3	707
Henkilöstökulut	48	39	21,7	71
Poistot ja arvonalentumiset	7	10	-23,0	18
Liiketoiminnan muut kulut	118	109	8,1	197
Kulut yhteensä	173	158	9,6	286
Saamisten arvonalentumiset	12	-68	-	-53
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-9	-9	3,0	-18
Tulos ennen veroja	276	103	167,2	349
Kulu–tuotto–suhde, %	38,7	46,7	8,0*	40,4
Järjestämättömät saamiset vastuista, %**	2,1	2,3	-0,2*	2,2
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	-	0,49	-	0,20
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,45	0,53	0,93*	0,86
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	1,50	0,57	0,93*	0,91
Mrd. €	30.6.2021	30.6.2020	Muutos, %	31.12.2020
Luottokanta				
Yritysluotot	14,6	15,0	-2,6	14,4
Asuntoyhteisöt ja muut luotot	9,8	9,7	0,6	9,6
Luottokanta yhteensä	24,4	24,7	-1,3	24,0
Takauskanta	2,9	3,1	-7,7	2,6
Muut vastuut	5,7	5,3	7,9	5,4
Talletukset	13,8	13,6	1,4	13,1
Hallinnoitavat varat (brutto)				
Sijoitusrahastot	30,9	24,3	26,9	27,6
Instituutioasiakkaat	25,9	23,3	11,4	25,3
Private Banking	12,1	10,0	21,0	11,3
Hallinnoitavat varat (brutto) yhteensä	68,9	57,6	19,6	64,2
Milj. €	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %	1–12/2020
Nettomyynti				
Private Banking -asiakkaat	-102	116	-	225
Instituutioasiakkaat	307	-139	-	190
Nettomyynti yhteensä	205	-23	-	415

*Suhdeluvun muutos

** Tunnusluvun sisältöä ja nimeä on muutettu Q1/2021. Vertailutiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen Riskiasema-kappaleen Lainanhoitojoustot ja järjestämättömät saamiset -taulukon alla.

OP Ryhmän Yrityspankki-segmentti muodostuu yritys- ja instituutioasiakkaiden pankkitoiminnasta sekä varallisuushoidosta. Segmentti sisältää OP Yrityspankki Oy:n pankkitoiminnan, OP Varainhoito Oy:n, OP-Rahastoyhtiö Oy:n ja OP Kiinteistösijoitus Oy:n.

Luottokanta laski vuodessa 1,3 prosenttia 24,4 miljardiin euroon. Talletuskanta kasvoi vuodessa 1,4 prosenttia 13,8 miljardiin euroon.

Yrityspankin merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat maksamisen, rahoituksen ja varainhoidon järjestelmien uudistamiseen. Maksamisen perusjärjestelmien uudistamista ja asiointipalvelujen parantamista jatketaan edelleen. Varainhoidossa uudistaminen kohdistuu rahastojen hallinnointiprosesseihin ja asiakasrajapinnan palveluihin.

Katsauskaudella OP mahdollisti ensimmäisenä pankkina Suomessa yritysten monipankkimaksut. OP:n monipankkiominaisuuden avulla yritykset voivat tehdä maksuja eri pankkien tileiltä ja tarkastella niiden tilitapahtumia. Uusi ominaisuus helpottaa yritysten arkea ja kassavirtojen hallintaa tuomalla aiempaa laajemman ja reaaliaikaisemman näkymän kassatilanteeseen. OP Yritystalouden käyttäjät ovat voineet ottaa monipankkiominaisuuden käyttöön kesäkuusta alkaen. OP Yritystalous on OP:n yrityksille tarjoama digitaalinen talouden hallinnan palvelu.

Yrityspankin tuotot kasvoivat laaja-alaisesti yhteensä 32,3 prosenttia vertailukaudesta. Varainhoidon nettomyynti kasvoi merkittävästi vertailukaudesta ja oli 205 miljoonaa euroa (-23). Yrityspankki-segmentin hallinnoitavat varat kasvoivat vuodessa 19,6 prosenttia 68,9 miljardiin euroon (57,6). Hallinnoitavat varat sisälsivät noin 11 miljardia euroa OP Ryhmään kuuluvien yritysten varoja (11).

OP-rahastojen osuudenomistajien määrä ylitti katsauskaudella miljoonan osuudenomistajan rajan. Osuudenomistajien määrä bruttona kasvoi noin 104 000:lla 1 071 000 osuudenomistajaan. OP-rahastojen Morningstar-luokitus oli 3,08 (3,06).

Kiinnostus vastuullisiin rahastotuotteisiin on pysynyt vahvana, ja OP-Ilmasto-sijoitusrahasto oli edelleen suosituin sijoituskohde OP-rahastoista. Loppuvuonna 2020 toteutettu laajempi fossiilisten liiketoimintojen poissulku vastuullisissa teemarahastoissa vaikutti positiivisesti vastuullisten teemarahastojen hiilijalanjälkeen.

OP:n ja Euroopan investointipankin (EIP) toukokuussa allekirjoittaman sopimuksen myötä OP tuo markkinoille 300 miljoonaa euroa uutta rahoitusta keskisuurille suomalaisyrityksille. Uudella rahoituksella parannetaan yritysten investointimahdollisuuksia ja tarjotaan tukea koronapandemian vuoksi haasteisiin joutuneille yrityksille. EIP:n takaama ja OP:n välittämä rahoitus on tarkoitettu yritysten taloudellisesti kannattavien investointien ja käyttöpääoman rahoittamiseen.

Katsauskauden tulos

Yrityspankin tulos ennen veroja parani 276 miljoonaan euroon (103). Tuotot olivat 446 miljoonaa euroa (337) ja kulut 173 miljoonaa euroa (158). Kulu-tuotto-suhde oli 38,7 prosenttia (46,7).

Korkokate kasvoi 0,5 prosenttia 203 miljoonaan euroon (202). Yrityspankin nettopalkkiotuotot olivat 98 miljoonaa euroa (65). Sijoitusrahastoissa olevat hallinnoitavat varat kasvoivat vuodessa 26,9 prosenttia, mikä kasvatti rahastojen nettopalkkiotuottoja. Muut palkkiotuotot kasvoivat laaja-alaisesti, ja OP Ryhmän sisäisten palkkiokulujen määrä laski.

Yrityspankki-segmentin nettopalkkiotuotot

Milj. €	1–6/ 2021	1–6/ 2020	Muutos, %
Rahastot	65	52	22,9
Omaisuuksien hoito	8	7	5,7
Muut	26	7	-
Yhteensä	98	65	50,9

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 95 miljoonaa euroa (60). Pitkien korkojen nousu pienensi johdannaisten CVA-oikaisua, mikä paransi sijoitustoiminnan nettotuottoja. Vertailukauden tulosta heikensivät voimakkaasti koronakriisissä leventyneet luottoriskimarginaalit. Muita tuottoja kasvatti Checkout Finland Oy:n myyntivoitto.

Kulut kasvoivat 173 miljoonaan euroon (158). Henkilöstökulut kasvoivat 21,7 prosenttia 48 miljoonaan euroon tulospalkkiojaksotuksen kasvettua. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 8,1 prosenttia 118 miljoonaan euroon. EU:n vakausmaksu kasvoi 23,5 prosenttia 24 miljoonaan euroon, ja OP Ryhmän sisäiset veloitukset kasvoivat 5 miljoonaa euroa.

Saamisten arvonalentumisten palautuminen paransi tulosta 12 miljoonaa euroa (-68). Vertailukaudella saamisten arvonalentumisia kasvattivat maksukyvyttömyyden uuden määrittelyn käyttöönotto ja odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa käytettävien makroekonomisten parametrien muutokset sekä yksittäisten asiakkaiden luottoriskiaseman heikentyminen. Järjestämättömät saamiset olivat 2,1 prosenttia (2,2) vastuista.

Vakuutus

- Tulos ennen veroja parani 220 miljoonaan euroon (130). Vakuutuskate parani korvauskulujen laskiessa. Sijoitustuottoja paransivat myyntivoitot.
- Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot kasvoivat 1,6 prosenttia 752 miljoonaan euroon ja korvauskulut laskivat 4,0 prosenttia 441 miljoonaan euroon.
- Tuotot sijoitustoiminnasta olivat 94 miljoonaa euroa (34) väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien. Sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvoon oli vahinkovakuutuksessa 134 miljoonaa euroa (-60) ja henkivakuutuksessa 104 miljoonaa euroa (-34).
- Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde parani 86,2 prosenttiin (89,3) ja operatiivinen riskisuhde 58,6 prosenttiin (62,0). Operatiivinen toimintakulusuhde oli 27,6 prosenttia (27,3).
- Henkivakuutuksen sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat vuodenvaihteesta 10,4 prosenttia 12,5 miljardiin euroon. Riskihenkivakuutuksen maksutulo kasvoi 2,4 prosenttia.
- Kehityspanostukset kohdistuivat perusjärjestelmä uudistukseen sekä verkko- ja mobiilipalveluiden saavutettavuuden ja vakuutusten ostomahdollisuuksien parantamiseen.
- Pohjola Vakuutus keskittyy ydinliiketoimintaansa ja luopuu sairaalaliiketoiminnasta.

Avainlukuja

Milj. €	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %	1–12/2020
Vakuutuskate	335	302	10,9	582
Nettopalkkiotuotot	40	34	17,3	78
Sijoitustoiminnan nettotuotot	184	-54	-	88
Muut nettotuotot	1	2	-36,5	8
Tuotot yhteensä	561	285	96,9	755
Henkilöstökulut	81	71	13,6	140
Lakisääteisen työeläkevastuun siirto				-85
Poistot ja arvonalentumiset	29	27	7,7	60
Liiketoiminnan muut kulut	130	136	-4,6	269
Kulut yhteensä	240	234	2,4	384
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-10	-9	11,6	-19
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-91	88	-202,9	-4
Tulos ennen veroja	220	130	69,8	348
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,49	0,88	0,60*	1,16
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	1,55	0,94	0,61*	1,22

*Suhdeluvun muutos

OP Ryhmän Vakuutus-segmentti muodostuu vahinko- ja henkivakuutuksesta sekä terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnasta. Segmenttiin kuuluvat Pohjola Vakuutus Oy ja OP-Henkivakuutus Oy sekä Pohjola Sairaala Oy.

Vakuutus-segmentti keskittyy jatkossa vahinko- ja henkivakuutusliiketoimintaan. Pohjola Vakuutus luopuu Pohjola Sairaalasta.

Vahinkovakuutuksen perusjärjestelmä uudistuksen ensimmäinen käyttöönotto oli maaliskuussa, kun työtapaturma- ja ammattitautivakuutusten uusmyynti siirtyi uudelle alustalle.

Katsauskauden tulos

Tulos ennen veroja parani 220 miljoonaan euroon (130). Vakuutuskate kasvoi 10,9 prosenttia 335 miljoonaan euroon. Kulut kasvoivat 2,4 prosenttia 240 miljoonaan euroon. Tuotot sijoitustoiminnasta, väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien, olivat 94 miljoonaa euroa (34). Sijoitusten

myyntivoitot olivat vahinkovakuutuksessa 41 miljoonaa euroa (11) ja henkivakuutuksessa 30 miljoonaa euroa (20).

Tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1–6/2021	1–6/2020
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	22	33
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	13	40
Jaksotettu hankintameno	1	-3
Henkivakuutuserät*	150	-109
Diskonttauksen purkautuminen**	-9	-11
Osakkuusyhtiöt	8	-3
Sijoitustoiminnan nettotuotot	184	-54
Väliaikainen poikkeusmenettely	-91	88
Yhteensä	94	34

*Sisältää korkohyvitykset asiakkaiden vakuutussäästöille, korkotäydennysten muutokset ja muut vakuutustekniset erät sekä sijoitussidonnaisten ja eriytettyjen taseiden sijoitusten käyvän arvon muutokset.

**Vahinkovakuutus.

Vahinkovakuutuksen operatiivinen tulos

Vahinkovakuutuksen tulos parani vertailuvuodesta vakuutusteknisen kannattavuuden ja sijoitustoiminnan tuloksen parantuessa. Koronarajoitustoimien myötä taloudellisen toimeliaisuuden lasku, laaja etätyö ja normaalia pienemmät liikennemäärät ovat vähentäneet vahinkoja lähes kaikissa vahinkovakuutuslajeissa.

Milj. €	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	752	740	1,6
Korvauskulut	441	459	-4,0
Toimintakulut	208	202	2,8
Vakuutustekninen kate	104	79	31,4
Sijoitustuotot ja -kulut	108	-33	-
Muut tuotot ja kulut	-4	-3	-
Väliaikainen poikkeusmenettely	-42	48	-189,2
Tulos ennen veroja	166	90	83,6
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde	86,2	89,3	
Operatiivinen riskisuhde	58,6	62,0	
Operatiivinen toimintakulusuhde	27,6	27,3	

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutuotot

Milj. €	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %
Henkilöasiakkaat	430	422	2,0
Yritysasiakkaat	321	318	1,0
Yhteensä	752	740	1,6

Maksutuotot kasvoivat 1,6 prosenttia 752 miljoonaan euroon. Henkilöasiakkaissa vakuutusasiointinsa keskittäneiden etutalouksien määrä kasvoi. Yritysasiakkaiden maksutuotot kasvoivat 1,0 prosenttia. Kasvua hidasti edelleen työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen tuottojen lasku.

Korvauskulut laskivat 4 prosenttia 441 miljoonaan euroon. Tammi–kesäkuussa kirjattiin 51 uutta omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa (52), joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 53 miljoonaa euroa (69). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin paransivat vakuutusteknistä katetta 31 miljoonaa euroa (12). Vahinkovakuutuksen operatiivinen riskisuhde ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 58,6 prosenttia (62,0). Lakisäätteisten eläkkeiden korvausvastuun muutokset paransivat tulosta 7 miljoonaa euroa (10).

Vahinkovakuutuksen operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 27,6 prosenttia (27,3).

Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde parani 86,2 prosenttiin (89,3).

Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja

Milj. €	1–6/2021	1–6/2020
Sijoitustaseen nettotuotto, milj. €*	134	-60
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	0,9	1,1
Korkosijoitusten running yield, %	0,8	1,3
	30.6.2021	31.12.2020
Sijoituskanta, milj. €	4 193	4 102
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	92	92
Vähintään A-luokiteltuja saamia, %	56	58
Modifioitu duraatio	3,2	3,5

*Sijoitustaseen nettotuotto on laskettu vähentämällä koko sijoitusomaisuuden tuotoista markkinaehtoisien vakuutusvelan arvonmuutos.

Henkivakuutuksen operatiivinen tulos

Sijoitusmarkkinoiden kehitys oli vahvaa katsauskaudella. Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt, 12,5 miljardia euroa, olivat 10,4 prosenttia vuoden 2020 lopun tilannetta suuremmat. Sijoitussidonnaisten vakuutusten nettomyynti oli 250 miljoonaa euroa (74). Henkivakuutuksen takaisinostot pysyivät maltillisella tasolla. Riskihenkivakuutuksen maksutulo kasvoi 2,4 prosenttia.

Tulos ennen veroja parani 22,8 prosenttia 57 miljoonaan euroon. Tulosparannus johtui sijoitustoiminnan nettotuottojen kasvusta ja kulujen laskusta.

Milj. €	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %
Riskiliikkeen nettotuotot	15	14	8,5
Sijoitustoiminnan nettotuotot	79	-13	-
Nettopalkkiotuotot	53	49	8,0
Tuotot yhteensä	147	50	-
Henkilöstökulut	5	5	10,1
Poistot ja arvonalentumiset	10	11	-7,2
Liiketoiminnan muut kulut	17	20	-15,4
Kulut yhteensä	33	36	-9,5
OP-bonukset	-9	-8	12,6
Väliaikainen poikkeusmenettely	-48	41	-
Tulos ennen veroja	57	46	22,8
Operatiivinen kulusuhde	37,5	44,6	

Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja*

Milj. €	1–6/2021	1–6/2020
Sijoitustaseen nettotuotto, milj. €**	104	-34
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	0,0	2,0
Korkosijoitusten running yield, %	0,9	1,1
	30.6.2021	31.12.2020
Sijoituskanta, milj. €	3 664	3 602
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	91	90
A-luokiteltuja saamisia vähintään, %	57	58
Modifioitu duraatio	3,0	3,2

*ilman eriytettyjä taseita

**Sijoitustaseen nettotuotto on laskettu vähentämällä koko sijoitusomaisuuden tuotoista markkinaehtoisien vakuutusvelan arvomuutos. Sijoitustase ei sisällä eriytettyjä taseita.

Vakuutusvelan korkoriskiä on suojattu korkotäydennyksillä ja korkojohdannaisilla. Henkivakuutuksen lyhytaikaisten korkotäydennysten nettomuutos oli 0 miljoonaa euroa, kun se vertailukaudella paransi tulosta 21 miljoonaa euroa. Vakuutusvelan kertyneet korkotäydennykset ilman eriytettyjä taseita olivat katsauskauden lopussa 390 miljoonaa euroa (490). Korkotäydennyksistä 44 miljoonaa euroa (44) oli lyhytaikaisia.

Muu toiminta

Avainlukuja

Milj. €	1–6/2021	1–6/2020	Muutos, %	1–12/2020
Korkokate	-46	-32	-	-60
Nettopalkkiotuotot	1	5	-84,5	9
Sijoitustoiminnan nettotuotot	8	2	310,0	12
Liiketoiminnan muut tuotot	343	421	-18,5	744
Tuotot yhteensä	306	396	-22,8	705
Henkilöstökulut	108	89	20,6	177
Poistot ja arvonalentumiset	67	67	-0,6	138
Liiketoiminnan muut kulut	182	197	-7,6	388
Kulut yhteensä	357	354	0,8	703
Saamisten arvonalentumiset	0	1	-	1
Tulos ennen veroja	-51	43	-220,3	3

Muu toiminta -segmentti sisältää liiketoimintasegmenttejä tukevat toiminnot. Segmenttiin kuuluvat pääosa OP Osuuskunnasta, OP-Palvelut Oy ja OP Yrityspankki Oyj:n keskuspankkitoiminnot.

Katsauskauden tulos

Muu toiminta -segmentin tulos ennen veroja oli -51 miljoonaa euroa (43). Tuotot laskivat 22,8 prosenttia 306 miljoonaan euroon. Vertailukauden tulosta paransi Vallilan kiinteistön myynti 96 miljoonaa euroa.

Muu toiminta -segmentin korkokate oli -46 miljoonaa euroa (-32). Korkokatetta heikensivät varainhankintasuunnitelman mukaisesti liikkeeseen lasketut toissijaisen oman pääoman ehtoiset ja senior non preferred -etuoikeusluokan joukkovelkakirjalainat, joiden marginaalit ovat seniorehtoisia joukkovelkakirjalainoja korkeampia. Korkokatetta heikensi myös huhtikuussa lunastetun pääomallainan korkosuojan purkamisesta aiheutunut kertaluontoinen kustannus. Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 8 miljoonaa euroa (2).

Liiketoiminnan muut tuotot laskivat 18,5 prosenttia 343 miljoonaan euroon. Vertailukaudella liiketoiminnan muita tuottoja kasvatti Vallilan kiinteistön myynti. Kaupasta kirjattiin myyntivoittoa 98 miljoonaa euroa vertailukauden liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluja 2 miljoonaa euroa liiketoiminnan muihin kuluihin. OP Ryhmä jatkaa toimintaansa kiinteistössä pitkäaikaisella vuokrasopimuksella.

Muu toiminta -segmentin kulut olivat vertailukauden tasolla 357 miljoonaa euroa (354). Henkilöstökulut kasvoivat 20,6 prosenttia 108 miljoonaan euroon tulospalkkiojaksotusten ja henkilöstömäärän kasvun myötä. Henkilöstömäärä kasvoi muun muassa kehittämisessä, riskienhallinnassa ja talousrikollisuuden torjunnassa. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat vertailukauden tasolla, 67 miljoonaa euroa (67). Liiketoiminnan muut kulut laskivat 7,6 prosenttia 182 miljoonaan euroon ICT-kulujen laskettua 18 miljoonaa euroa.

OP Ryhmän senior- ja senior non-preferred -ehtoisen tukkuvarainhankinnan, TLTRO-varainhankinnan sekä katettujen joukkovelkakirjalainojen keskimarginaali oli

kesäkuun lopussa 18 korkopistettä (19). Katetut joukkovelkakirjalainat raportoidaan osana Vähittäispankki-segmenttiä.

OP Ryhmän rahoitusasema ja maksuvalmius on vahva.

OP Yrityspankki osallistui maaliskuussa TLTRO III:n seitsemänteen operaatioon 5,0 miljardilla eurolla ja kesäkuussa kahdeksanteen operaatioon 3,0 miljardilla eurolla. OP Yrityspankilla oli kesäkuun lopussa TLTRO III -rahoitusta yhteensä 16,0 miljardia euroa. Maaliskuussa OP Yrityspankki laski liikkeeseen kaksi senior non-preferred -ehtoista joukkovelkakirjalainaa ja kesäkuussa yhden. Maaliskuussa liikkeeseen lasketut lainat olivat 500 miljoonaa euroa 5 vuoden maturiteetilla ja 300 miljoonaa euroa 10 vuoden maturiteetilla. Kesäkuussa liikkeeseen laskettu laina oli 500 miljoonaa euroa 7 vuoden maturiteetilla. Tammi-kesäkuussa OP Ryhmässä laskettiin liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 2,7 miljardia euroa (5,9).

Euroopan keskuspankin neuvosto muutti vuonna 2020 TLTRO III -rahoituksen ehtoja edistääkseen pankkien luotonantoa tahoille, joihin koronaviruspandemia on vakavimmin vaikuttanut. Muutettujen ehtojen mukaan korko aikavälillä 24.6.2020–23.6.2022 voi olla EKP:n talletuskorko (raportointihetkellä -0,50 %) miinus 0,50 %, ja tämän jälkeiselle lainan maturiteetille parhaimmillaan EKP:n talletuskorko. Alennettu korko on ehdollinen nettoluotonannon kasvukriteerien täyttymiselle.

Korko aikavälille 24.6.2020–23.6.2021 määräytyi 31.3.2021 umpeutuneen nettoluotonannon tarkastelujakson perusteella. OP Ryhmä arvioi täyttäneensä kasvukriteerit. Lopullinen korko määräytyy TLTRO III -operaation erääntyessä.

Kuluvan korkojakson osalta OP Ryhmä seuraa kasvukriteerien täyttymisen ehtoja. Mikäli johto myöhemmin päivittää arvionsa kuluvan korkojakson nettoluotonannon kasvukriteerien täyttymisestä, kirjataan positiivinen tulosvaikutus pohjakoron päälle saatavasta lisämarginaalista kertavaikutteisesti tulokseen IFRS 9-standardin mukaisesti.

Palvelukehittäminen

OP Ryhmä investoi jatkuvasti toimintansa kehittämiseen ja asiakaskokemuksen parantamiseen. Keskusyhteisö tytäryhtiöineen vastaa OP Ryhmän palvelutoiminnan kehittämistä. Palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostuu ICT-investoinneista.

OP Ryhmän kehittämismenot olivat tammi–kesäkuussa 138 miljoonaa euroa (154). Niihin sisältyvät lisenssimaksut, ostetut palvelut, muut hankkeisiin liittyvät ulkoiset kustannukset sekä omaa työtä. Kehittämismenoista 48 miljoonaa euroa (53) on aktivoitu. Yksityiskohtaisempaa tietoa OP Ryhmän investoinneista sisältyy tämän puolivuosisikatsauksen liiketoimintasegmenttikohdaisiin osioihin.

OP Ryhmä solmi keväällä 2019 viisivuotisen sopimuksen Tata Consultancy Services Ltd:n (TCS) kanssa ICT-palveluiden tuottamisesta. Sopimus kattaa OP Ryhmän käyttämät ICT-infrastruktuuripalvelut kuten keskuskone-, palvelin- ja kapasiteettipalvelut. Lisäksi sopimukseen kuuluvat konesali- ja pilvipalvelut. ICT-infrastruktuuripalveluiden siirto TCS:lle vietiin loppuun suunnitellusti, ja se päättyi helmikuussa 2021.

OP Ryhmä allekirjoitti helmikuussa 2021 uuden viisivuotisen sopimuksen CGI:n kanssa IT-sovelluspalveluiden tuottamisesta erityisesti vakuutuksen ja osaamiskeskusten alueella. Sopimus on osa IT-operaatioiden toimintatapojen ja kumppanuuksien tehostamista ja uudistamista.

OP Ryhmä allekirjoitti toukokuussa 2021 uuden viisivuotisen sopimuksen Accenturen kanssa IT-sovelluspalveluiden tuottamisesta erityisesti pankkitoiminnan alueella. Sopimus on osa IT-operaatioiden toimintatapojen ja kumppanuuksien tehostamista ja uudistamista.

Henkilöstö

OP Ryhmän palveluksessa oli katsauskauden lopussa 13 354 henkilöä (12 604). Henkilöstöä oli keskimäärin 12 928 (12 486). Toisen vuosineljänneksen kasvu johtui kesätyöntekijöiden palkkauksesta.

Henkilöstö katsauskauden lopussa

	30.6.2021	31.12.2020
Vähittäispankki	7 279	7 069
Yritys pankki	981	899
Vakuutus	2 547	2 260
Muu toiminta	2 547	2 376
Yhteensä	13 354	12 604

Katsauskauden aikana OP Ryhmän palveluksesta siirtyi eläkkeelle 114 henkilöä (142). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 61,9 vuotta (62,5).

Kaupallisen alan opiskelijat valitsivat OP Ryhmän ensimmäistä kertaa Suomen houkuttelevimmaksi työnantajaksi kevään 2021 Universumin työnantajakyselyssä. Lisäksi OP

Ryhmä säilytti asemansa finanssialan houkuttelevimpana työnantajana myös muiden alojen opiskelijoiden keskuudessa.

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2021 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahostosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioidaan tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahoston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely. Tarkemmat tiedot muuttuvasta palkitsemisesta on esitetty OP Ryhmän toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä 2020.

OP Ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset

OP Ryhmän puolivuosisikatsaukseen yhdisteltiin katsauskauden lopussa yhteensä 132 osuuspankkia (137) ja OP Osuus kunta -konserni. Katsauskaudella osuuspankkien lukumäärää laskivat pankkien sulautumiset.

Ruukin Osuuspankki ja Vihannin Osuuspankki sulautuivat Raahen Seudun Osuuspankkiin 31.3.2021. Sulautumisten yhteydessä Raahen Seudun Osuuspankin toiminimi muuttui Raahentienoon Osuuspankiksi.

Lokalahden Osuuspankki ja Taivassalon Osuuspankki sulautuivat Lounaisrannikon Osuuspankkiin 31.3.2021.

Mynämäen-Nousiaisten Osuuspankki sulautui Auranmaan Osuuspankkiin 30.4.2021. Sulautumisen yhteydessä Auranmaan Osuuspankin toiminimi muuttui Osuuspankki Vakka-Auranmaaksi.

Artjärven Osuuspankki ja Länsi-Kymen Osuuspankki ovat 19.1.2021 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Artjärven Osuuspankki sulautuu Länsi-Kymen Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintijako on 31.7.2021.

Oripään Osuuspankki ja Alastaron Osuuspankki ovat 16.2.2021 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Oripään Osuuspankki sulautuu Alastaron Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintijako on 31.7.2021. Sulautumisen yhteydessä Alastaron Osuuspankin toiminimi muuttui Osuuspankki Harjuseudeksi.

Kurun Osuuspankki ja Tampereen Seudun Osuuspankki ovat 23.3.2021 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Kurun Osuuspankki sulautuu Tampereen Seudun Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintijako on 31.8.2021.

Kiikoisten Osuuspankki on 24.3.2021 ja Länsi-Suomen Osuuspankki on 25.3.2021 hyväksynyt sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Kiikoisten Osuuspankki sulautuu Länsi-Suomen Osuuspankkiin.

Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintijankohta on 31.8.2021.

Himangan Osuuspankki, Perhon Osuuspankki ja Nivalan Osuuspankki ovat 11.2.2021 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Himangan ja Perhon Osuuspankit sulautuvat Nivalan Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintijankohta on 30.9.2021. Sulautumisen yhteydessä Nivalan Osuuspankin toiminimi muuttuu Joki-Pohjanmaan Osuuspankiksi.

Oulaisten Osuuspankki ja Suomenselän Osuuspankki ovat 14.4.2021 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Oulaisten Osuuspankki sulautuu Suomenselän Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintijankohta on 30.9.2021.

Halsua-Ylipään Osuuspankki, Toholammin Osuuspankki, Ullavan Osuuspankki ja Perhonjokilaakson Osuuspankki ovat 31.5.2021 hyväksyneet sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Halsua-Ylipään, Toholammin ja Ullavan Osuuspankit sulautuvat Perhonjokilaakson Osuuspankkiin. Sulautumisten täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintijankohta on 31.10.2021. Sulautumisten yhteydessä Perhonjokilaakson Osuuspankin toiminimi muuttuu Jokilaaksojen Osuuspankiksi.

Loimaan Osuuspankki ja Lounais-Suomen Osuuspankki ovat 26.5.2021 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Loimaan Osuuspankki sulautuu Lounais-Suomen Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintijankohta on 31.12.2021.

OP Osuuskunta -konsernin rakenteen yksinkertaistaminen

OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin juridisilla rakennejärjestelyillä yksinkertaistetaan konsernirakennetta, selkeytetään johtamista ja kevennetään kulurakennetta.

OP Asset Management Execution Services Oy on sulautunut tytäryhtiösulautumisella OP Varainhoito Oy:öön 30.4.2021.

OP Osuuskunta on myynyt tytäryhtiönsä Checkout Finland Oy:n koko osakekannan Paytrail Oy:lle. Yrityskauppa toteutui 30.4.2021.

OP Yrityspankki Oyj ja sen Baltian tytäryhtiöt OP Finance AS (Viro), OP Finance SIA (Latvia) ja AB OP Finance (Liettua) ovat 4.6.2021 ja 22.6.2021 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Baltian tytäryhtiöt sulautuvat rajat ylittävällä sulautumisella emoyhtiönsä OP Yrityspankki Oyj:öön. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintijankohta on 31.10.2021.

OP-Palvelut Oy ja OP Osuuskunta ovat 25.5.2021 hyväksyneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaan OP-Palvelut Oy sulautuu tytäryhteisösulautumisella OP Osuuskuntaan. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintijankohta on 30.11.2021.

OP-Korttiyhtiö Oyj:n toiminimi on muuttunut 1.6.2021 alkaen OP Vähittäisasiakkaat Oyj:ksi.

OP Osuuskunnan hallinto

OP Ryhmän keskusyhteisön eli OP Osuuskunnan hallintoneuvosto on 18.11.2020 valinnut jäsenet OP Osuuskunnan hallitukseen toimikaudelle 1.1.–31.12.2021. Hallituksen kokoonpanoon ei tullut muutoksia.

Hallituksessa jatkavat vuonna 2021 kaikki entiset jäsenet: Leif Enberg (hallituksen puheenjohtaja, Oy Mapromec Ab), Jarna Heinonen (yritysjäsen, Turun yliopiston kauppa- ja kauppakorkeakoulu), Jari Himanen (toimitusjohtaja, OP Suur-Savo), Kati Levoranta (Executive Vice President, kaupallinen ja operatiivinen johtaja, P2X Solutions Oy), Pekka Loikkanen (hallitusammattilainen), Tero Ojanperä (hallituksen puheenjohtaja, Silo.AI), Riitta Palomäki (hallitusammattilainen), Jaakko Pehkonen (kansantaloustieteen professori, Jyväskylän yliopisto), Timo Ritakallio (pääjohtaja, OP Ryhmä), Olli Tarkkanen (toimitusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki) ja Mervi Väisänen (markkinoinnin lehtori, Kajaanin ammattikorkeakoulu).

Lisäksi hallitus valitsi 15.12.2020 keskuudestaan uudelle toimikaudelle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenet hallituksen lakisäateisiin valiokuntiin. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Jaakko Pehkonen ja varapuheenjohtajana Jarna Heinonen. Hallituksen valiokuntien kokoonpanoihin ei tullut muutoksia.

OP Osuuskunta piti 21.4.2021 varsinaisen osuuskunnan kokouksen, jossa valittiin hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastaja.

Hallintoneuvostossa on 36 jäsentä. Osuuskunnan varsinaisessa kokouksessa valittiin uudelleen seuraavat erovuorossa olleet hallintoneuvoston jäsenet: hankintapäällikkö Päivi Hakasuo, toimitusjohtaja Mika Helin, restonomi (AMK), MBA Mervi Hinkkanen, professori Juha-Pekka Juntila, yritysjohtaja Taina Jurmu, tohtoriopiskelijä Päivi Kujala, KHT-tilintarkastaja Katja Kuosa-Kaartti, toimitusjohtaja Pekka Lehtonen, toimitusjohtaja Sirpa Leppäkoski, johtaja Timo Metsä-Tokila, Senior Manager Anssi Mäkelä, CFO Annukka Nikola, maa- ja metsätaloustieteiden tohtori Yrjö Niskanen, toimitusjohtaja Ulf Nylund, maatalousyrittäjä Johanna Pättiniemi, kehitysjohtaja Tiina Rajala, professori Petri Sahlström, yritysjohtaja Carolina Sandell, maatalousyrittäjä Timo Saukkonen, professori Markku Sotara, yritysjohtaja Timo Syrjälä, toimitusjohtaja Pauliina Takala ja toimitusjohtaja Ari Väänänen.

Uusiksi hallintoneuvoston jäseniksi valittiin toimitusjohtaja Raili Hyvönen, apulaisprofessori Saara Julkunen, kehittämisspäälikkö Mika Kainusalmi, toimitusjohtaja Matti Kiuru, aluekappalainen Toivo Loikkanen, maatalousyrittäjä Veijo Manninen, toimitusjohtaja Kaisa Markula, palveluesimies Jarmo Nurmela, toimitusjohtaja Heikki Palosaari,

toimitusjohtaja Teuvo Perätalo, toimitusjohtaja Tuomas Puttonen, toimitusjohtaja Jyrki Rantala ja toimitusjohtaja Teemu Sarhemiaa.

Järjestäytymiskokouksessaan hallintoneuvosto valitsi hallintoneuvoston puheenjohtajiston. Puheenjohtajana jatkaa CFO Annukka Nikola ja varapuheenjohtajina professori Markku Sotarauta sekä toimitusjohtaja Ari Väänänen.

Tilintarkastajaksi tilikaudeksi 2021 valittiin varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. KPMG Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Juha-Pekka Mylén.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

OP Ryhmään kuuluva Pohjola Vakuutus Oy myy Pohjola Sairaala Oy:n osakekannan kokonaisuudessaan Pihlajalinna-konserniin kuuluvalle Pihlajalinna Terveys Oy:lle. Yrityskauppa julkistettiin 2.7.2021. Nettovelaton kauppahinta on 31,8 miljoonaa euroa. Yrityskaupan yhteydessä-Pohjola Vakuutus ja Pihlajalinna solmivat pitkäaikaisen yhteistyösopimuksen terveyspalveluiden tuottamisesta Pohjola Vakuutuksen asiakkaille. Yrityskauppa ei vaikuta henkilöstön työsuhteisiin. Yrityskaupan toteutuminen edellyttää Kilpailu- ja kuluttajaviraston hyväksynnän.

OP Yrityspankki Oyj:n hallitus hyväksyi 2.7.2021 jakautumissuunnitelman, jonka mukaan OP Yrityspankki Oyj:n vahinkovakuutusliiketoimintaa harjoittavan tytäryhtiön, Pohjola Vakuutus Oy:n, osakkeet siirretään OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Suunnitelman mukaan jakautuminen on tarkoitus toteuttaa vuoden 2021 loppuun mennessä. Rakennejärjestelyn tavoitteena on yksinkertaistaa OP Ryhmän keskusyhteisökonsernin rakennetta ja hallintoa sekä selkeyttää johtamista. Järjestelyllä ei ole vaikutusta OP Ryhmän vakavaraisuuteen, tulokseen tai liiketoimintasegmentteihin.

OP Ryhmä noudattaa voitonjaossaan EKP:n suositusta, joka on voimassa 30.9.2021 saakka ja koskee Tuotto-osuuksien korkojen maksua vuodelta 2020. EKP tiedotti 23.7.2021, että sen pankkien voitonjakoa rajoittava suositus päättyi syyskuun lopussa 2021. OP Ryhmä valmistautuu vuoden 2020 Tuotto-osuuksien korkojen maksuun 30.9.2021 jälkeen ja tiedottaa korkojen maksun tarkemmasta aikataulusta myöhemmin syksyllä.

Vuoden 2021 näkymät

Koronatartunnat vähenivät useissa maissa vuoden 2021 keväällä. Maailmantalouden elpyminen vahvistui ja levisi aiempaa selvemmin myös palvelusektorille. Inflaatio kiihtyi monissa maissa selvästi. Tämä johtui osin heikosta vertailutasosta mutta myös talouden toipumisen aiheuttamista pullonkauloista ja raaka-aineiden hintojen noususta.

Rahoitusmarkkinoilla inflaatiohuolet lientyivät toisen vuosineljänneksen kuluessa, ja joukkolainojen tuottovaateet laskivat. Osakemarkkinoiden vire säilyi vahvana. Keskuspankkien politiikka säilyi keveänä, eikä politiikan odoteta kiristävän tämän vuoden aikana.

Suomen talouden elpyminen vahvistui toisella vuosineljänneksellä. Sekä yritysten että kotitalouksien taloustilanteet olivat myönteisiä. Konkurssit jäivät viime vuosien tasolle, ja työttömyys laski. Asuntomarkkinoiden vire oli vahva. Suomen talouden odotetaan jatkavan elpymistä loppuvuoden aikana.

Koronaviruspandemia on yhä suurin välitön riski taloudelle, vaikka rokotusten etenemisen myötä uusien tartunta-aaltojen vaikutus talouteen on vähitellen pienentynyt. Myös inflaation odotettua voimakkaampi ja pitkäaikaisempi nousu huonontaisi talouden näkymiä. Se heikentäisi kotitalouksien ostovoimaa ja viestisi ongelmista elpymisessä sekä talouspolitiikan onnistumisessa.

Pandemiakehityksen äkillinen paheneminen vaikuttaisi OP Ryhmään kolmella tavalla: epävarmuus lisääntyisi rahoitus- ja sijoitusmarkkinoilla sekä taloudessa, asiakkaiden taloudellisten vaikeuksien lisääntyminen kasvattaisi luottoriskiä sekä vähentäisi palveluiden kysyntää, ja lisäksi paheneva tautitilanne voisi vaikeuttaa OP Ryhmän oman toiminnan tehokasta toteuttamista.

OP Ryhmän vuoden 2021 tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai suuremmaksi kuin vuoden 2020 tulos. Koronaviruspandemia aiheuttaa edelleen epävarmuutta saamisten arvonalentumisten määrään ja sijoitustoiminnan tuottoihin.

Kaikki tässä puolivuosisikatsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästi erilaiset.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE), ilman OP-bonuksia, %	$\frac{(\text{Katsauskauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}) \times (\text{tilikauden päivät/katsauskauden päivät})}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), ilman OP-bonuksia, %	$\frac{(\text{Katsauskauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}) \times (\text{tilikauden päivät/katsauskauden päivät})}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$
Tuotot sijoitustoiminnasta	Sijoitustoiminnan nettotuotot + Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)
Luottokanta	Tase-erä Saamiset asiakkailta
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	$\frac{\text{Saamisten arvonalentumiset x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Luotto- ja takauskanta katsauskauden lopussa}} \times 100$
Talletukset	Tase-erän Velat asiakkaille sisältämät talletukset
Tappiota koskevan vähennyserän kattavuusaste (coverage ratio), %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä}}{\text{Saamiset asiakkailta (taseen ja taseen ulkopuoliset erät)}} \times 100$
Maksukyvyttömyyden havainnointiaste (default capture rate), %	$\frac{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset, jotka olivat vaiheessa 2 vertailukaudella}}{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset katsauskaudella}} \times 100$
Asiakasliiketoiminnan tuotot	Korkokate + vakuutuskate + nettopalkkiotuotot
Vahinkovakuutus:	
Operatiivinen vahinkosuhte, %	$\frac{\text{Korvauskulut pl. laskuperustemuutokset ja yrityskauppojen yhteydessä syntyneiden aineettomien erien poistot}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen liikekulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	Operatiivinen vahinkosuhte + operatiivinen liikekulusuhde Operatiivinen riskisuhte + operatiivinen toimintakulusuhde

Operatiivinen riskisuhde (ilman perustekorkokulua), %	<u>Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset</u> x 100 Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	<u>Liikekulut ja korvausten selvittelykulut</u> x 100 Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset
Henkivakuutus:	
Operatiivinen kulusuhde, %	<u>Kulut yhteensä</u> x 100 Kuormitustulo + hallinnointipalkkioiden palautus
Erillislaskentaan perustuvat tunnusluvut	
Vakavaraisuussuhde, %	<u>Omat varat yhteensä</u> x 100 Kokonaisriski
Tier 1 -vakavaraisuussuhde, %	<u>Ensisijainen pääoma (Tier 1)</u> x 100 Kokonaisriski
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %	<u>Ydinpääoma (CET1)</u> x 100 Kokonaisriski
Solvenssisuhde, %	<u>Omat varat</u> x 100 Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	<u>Ensisijainen pääoma (T1)</u> x 100 Vastuiden määrä
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	<u>Likvidit varat</u> x 100 Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisään virtaukset stressitilanteessa
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	<u>Pysyvä varainhankinta</u> x 100 Pysyvän varainhankinnan vaade
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuussuhde*	<u>Ryhmittymän omat varat yhteensä</u> x 100 Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	<u>Järjestämättömät saamiset (brutto)**</u> x 100 Vastuut katsauskauden lopussa
Ongelmasaamiset vastuista, %	<u>Ongelmasaamiset (brutto)***</u> x 100 Vastuut katsauskauden lopussa
Terveet lainanhoitojoustosaamiset vastuista, %	<u>Terveet lainanhoitojoustosaamiset (brutto)***</u> x 100 Vastuut katsauskauden lopussa

Terveet lainanhoitajoustosaamiset ongelmasaamisista, %	<u>Terveet lainanhoitajoustosaamiset (brutto)***</u>	x 100
	Ongelmasaamiset katsauskauden lopussa	
Tappiota koskeva vähennyserä (saamiset asiakkailta) ongelmasaamisista, %	<u>Tappiota koskeva vähennyserä, joka kohdistuu tase-erään saamiset asiakkailta</u>	x 100
	Ongelmasaamiset katsauskauden lopussa	
Luotto- ja takauskanta	Luottokanta + takauskanta	
Vastuut	Luotto- ja takauskanta + korkosaamiset + käyttämättömät luottojärjestelyt	
Muut vastuut	Korkosaamiset + käyttämättömät luottojärjestelyt	

*Rava-suhdeluvussa on huomioitu siirtymäsäännökset.

**Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä tällaisiin saamisiin kohdistuvia asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitajoustoja. Lainanhoitajoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista.

***Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä tällaisiin tai terveisiin saamisiin kohdistuvia asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitajoustoja. Lainanhoitajoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitajoustosaamisista ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitajoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitajousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella ongelmasaamisiksi.

Vakavaraisuustaulukot

Luottolaitosvakavaraisuus

Omat varat, milj. €	30.6.2021	31.12.2020
OP Ryhmän oma pääoma	13 463	13 112
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-698	-498
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-143	-203
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	12 622	12 410
Aineettomat hyödykkeet	-345	-391
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-120	-93
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-2	-126
Ennakoitu voitonjako ja edellisen tilikauden maksamaton voitonjako	-95	-95
ECL - odotetut tappiot alijäämä	-537	-413
Järjestämättömien vastuiden kattamisvaatimuksesta puuttuva määrä	-1	
Ydinpääoma (CET1)	11 523	11 293
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä		40
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		40
Ensisijainen pääoma (T1)	11 523	11 333
Debentuurilainat	1 308	1 599
Debentuurilainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	210	
Toissijainen pääoma (T2)	1 518	1 599
Omat varat yhteensä	13 041	12 933
Kokonaisriski, milj. €	30.6.2021	31.12.2020
Luotto- ja vastapuoliriski	57 387	54 522
Standardimenetelmä (SA)	4 762	4 562
Valtio- ja keskuspankkivastuut	264	347
Luottolaitosvastuut	2	9
Yritysvastuut	3 222	3 068
Vähittäisvastuut	1 051	1 026
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	11	32
Muut	212	80
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	52 625	49 960
Luottolaitosvastuut	1 254	1 029
Yritysvastuut	28 961	26 461
Vähittäisvastuut	14 177	14 295
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	7 136	7 036
Muut	1 097	1 140
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	1 232	1 096
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	3 786	3 964
Vastuun arvonoikaus (CVA)	429	138
Kokonaisriski yhteensä	62 835	59 720

Suhdeluvut, %	30.6.2021	31.12.2020
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	18,3	18,9
Tier1-vakavaraisuussuhde	18,3	19,0
Vakavaraisuussuhde	20,8	21,7
Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöstä, %	30.6.2021	31.12.2020
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	18,3	18,9
Tier1-vakavaraisuussuhde	18,3	18,9
Vakavaraisuussuhde	20,4	21,6
Pääomavaatimus, milj. €	30.6.2021	31.12.2020
Omat varat	13 041	12 933
Pääomavaatimus	8 643	8 213
Puskuri pääomavaatimukseen	4 399	4 719

Pääomavaatimus 13,8 prosenttia muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, O-SII-pääomavaatimuksesta 1,0 prosenttia, EKP:n asettamasta pääomavaatimuksesta (P2R) 2,25 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Velkaantuneisuus, milj. €	30.6.2021	31.12.2020
Ensisijainen pääoma (T1)	11 523	11 333
Vastuut yhteensä	157 855	144 799
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	7,3	7,8

Vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) kuvaa velkaantuneisuutta, mittarin minimitaso on kolme prosenttia.

OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. €	30.6.2021	31.12.2020
OP Ryhmän omat pääomat	13 463	13 112
Pääomalainat ja debentuurilainat	1 518	1 640
Muut omiin varoihin sisältyvät toimialakohtaiset erät	-194	-331
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-1 109	-1 147
Vakuutusliiketoiminnan arvostuserot*	641	623
Suunniteltu voitonjako ja edellisen tilikauden maksamaton voitonjako	-95	-95
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät**	-155	-184
ECL - odotetut tappiot alijäämä	-511	-387
Ryhmittymän omat varat yhteensä	13 559	13 231
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade***	7 713	7 284
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade*	1 576	1 508
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	9 289	8 791
Ryhmittymän vakavaraisuus	4 269	4 439
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä) (%)	146	150

* Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden mukaiset arvostuserot ja arvio SCR:sta

** Eläkevastuun ylläke, käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

*** Kokonaisriski x 13,8 %

Luvuissa on huomioitu siirtymäsäännökset.

TAULUKKO-OSA

Tuloslaskelma

MIJ. €	Liite	1-6/2021	1-6/2020	4-6/2021	4-6/2020
Korkokate	2	641	646	324	327
Vakuuskate	3	326	295	170	164
Nettopalkkiotuotot	4	512	455	242	211
Sijoitustoiminnan nettotuotot	5	255	-28	109	112
Liiketoiminnan muut tuotot		43	112	36	5
Tuotot yhteensä		1 777	1 481	881	819
Henkilöstökulut		460	415	238	207
Poistot ja arvonalentumiset		128	129	65	64
Liiketoiminnan muut kulut	6	403	449	181	204
Kulut yhteensä		991	993	484	475
Saamisten arvonalentumiset	7	-35	-166	-13	-60
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		-98	-124	-52	-64
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		-91	89	-36	-62
Tulos ennen veroja		561	287	296	158
Tuloverot		109	62	54	29
Kauden tulos		452	224	242	129
Jakautuminen:					
Omistajien osuus kauden tuloksesta		451	222	241	129
Määräysvallattomien omistajien osuus kauden tuloksesta		1	2	1	0
Yhteensä		452	224	242	129

Laaja tuloslaskelma

MIJ. €	Liite	1-6/2021	1-6/2020	4-6/2021	4-6/2020
Kauden tulos		452	224	242	129
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)		38	3	20	-72
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi					
Käyvän arvon rahaston muutos					
Käypään arvoon arvostamisesta		-36	-73	5	206
Rahavirran suojauksesta		-76	72	-15	24
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		90	-86	36	66
Tuloverot					
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)		-8	-1	-4	-16
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi					
Käypään arvoon arvostamisesta		7	14	-1	-41
Rahavirran suojauksesta		15	-14	3	-5
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		-18	17	-7	-13
Kauden laaja tulos		466	158	279	278
Kauden laajan tuloksen jakautuminen:					
Omistajien osuus kauden laajasta tuloksesta		465	156	278	278
Määräysvallattomien omistajien osuus kauden laajasta tuloksesta		1	2	1	0
Yhteensä		466	158	279	278

Tase

Milj. €	Liite	30.6.2021	31.12.2020
Käteiset varat		31 198	21 827
Saamiset luottolaitoksilta		478	306
Johdannaissopimukset	16	3 703	5 215
Saamiset asiakkailta		94 739	93 644
Sijoitusomaisuus		23 563	23 562
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		12 461	11 285
Aineettomat hyödykkeet		1 267	1 311
Aineelliset hyödykkeet		512	633
Muut varat		2 401	2 236
Verosaamiset		167	188
Myytäväinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät		7	
Varat yhteensä		170 495	160 207
Velat luottolaitoksille		16 252	8 086
Johdannaissopimukset		2 407	3 424
Velat asiakkaille		75 902	73 422
Vakuutusvelka	8	9 244	9 374
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	9	12 507	11 323
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10	34 120	34 706
Varaukset ja muut velat		3 318	3 431
Verovelat		1 077	1 069
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		2 199	2 261
Myytäväinä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat		7	
Velat yhteensä		157 033	147 095
Oma pääoma			
OP Ryhmän omistajien osuus			
Osuuspääoma			
Jäsenosuudet		212	212
Tuotto-osuudet		2 949	2 962
Käyvän arvon rahasto	11	365	382
Muut rahastot		2 172	2 172
Kertyneet voittovarot		7 636	7 248
Määräysvallattomien omistajien osuus		129	137
Oma pääoma yhteensä		13 463	13 112
Velat ja oma pääoma yhteensä		170 495	160 207

Oman pääoman muutoslaskelma

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2020	3 238	251	2 185	6 730	12 404	166	12 570
Kauden laaja tulos		-69		224	156	2	158
Kauden tulos				222	222	2	224
Muut laajan tuloksen erät		-69		2	-66		-66
Voitonjako				-75	-75	-3	-78
Jäsen- ja tuotto-osuuksien muutokset	-127				-127		-127
Rahastosiirrot			-14	14			
Muut				-1	-1	-7	-8
Oma pääoma 30.6.2020	3 111	182	2 172	6 891	12 356	158	12 515

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2021	3 174	382	2 172	7 248	12 975	137	13 112
Kauden laaja tulos		-17		482	465	1	466
Kauden tulos				451	451	1	452
Muut laajan tuloksen erät		-17		30	14		14
Voitonjako				-94	-94	-6	-100
Jäsen- ja tuotto-osuuksien muutokset	-13				-13		-13
Muut				0	0	-2	-2
Oma pääoma 30.6.2021	3 161	365	2 172	7 636	13 334	129	13 463

Rahavirtalaskelma

Milj. €	1-6/2021	1-6/2020
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	452	224
Oikaisut kauden tulokseen	440	46
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 671	-3 931
Saamiset luottolaitoksilta	-7	-92
Johdannaissopimukset	185	-158
Saamiset asiakkailta	-1 251	-2 386
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	-233	55
Sijoitusomaisuus	-127	-551
Muut varat	-238	-799
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	11 035	10 490
Velat luottolaitoksille	8 158	5 849
Johdannaissopimukset	-25	-289
Velat asiakkaille	2 594	4 461
Vakuutusvelka	39	52
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	228	-68
Varaukset ja muut velat	40	485
Maksetut tuloverot	-84	-67
Saadut osingot	49	21
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	10 220	6 784
Investointien rahavirta		
Tytäryritysten hankinnat hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	0	0
Tytäryritysten myynnit myyntihetken rahavaroilla vähennettynä	35	193
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-60	-67
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	4	421
B. Investointien rahavirta yhteensä	-22	547
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, muutos	-47	1 301
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, muutos	-354	754
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	113	37
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-126	-178
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-96	-11
Vuokrasopimusvelat	-18	-17
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-528	1 886
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	9 671	9 217
Rahavarat kauden alussa	22 053	12 168
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-199	658
Rahavarat kauden lopussa	31 525	22 043
Saadut korot	742	915
Maksetut korot	-212	-312
Rahavarat		
Käteiset varat	31 198	21 947
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	327	96
Yhteensä	31 525	22 043

Segmenttiraportointi

Segmenttikohtaiset tiedot

Tulos tammi-kesäkuu 2021, mlj. €	Vähittäis- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä
Korkokate	474	203	-1	-46	11	641
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja		-2		2		
VakuutusKate			335		-9	326
Nettopalkkiotuotot	376	98	40	1	-3	512
Sijoitustoiminnan nettotuotot	2	95	184	8	-34	255
Liiketoiminnan muut tuotot	19	50	2	343	-372	43
Tuotot yhteensä	871	446	561	306	-407	1 777
Henkilöstökulut	225	48	81	108	-1	460
Poistot ja arvonalentumiset	26	7	29	67	-1	128
Liiketoiminnan muut kulut	356	118	130	182	-383	403
Kulut yhteensä	607	173	240	357	-385	991
Saamisten arvonalentumiset	-47	12	0	0	0	-35
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-79	-9	-10			-98
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)			-91			-91
Tulos ennen veroja	138	276	220	-51	-23	561
Tulos tammi-kesäkuu 2020, mlj. €						
Korkokate	460	202	0	-32	17	646
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja		-6		6		
VakuutusKate			302		-7	295
Nettopalkkiotuotot	353	65	34	5	-2	455
Sijoitustoiminnan nettotuotot	1	60	-54	2	-37	-28
Liiketoiminnan muut tuotot	14	11	3	421	-336	112
Tuotot yhteensä	828	337	285	396	-365	1 481
Henkilöstökulut	215	39	71	89	0	415
Poistot ja arvonalentumiset	26	10	27	67	-2	129
Liiketoiminnan muut kulut	353	109	136	197	-346	449
Kulut yhteensä	595	158	234	354	-348	993
Saamisten arvonalentumiset	-99	-68	0	1		-166
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-106	-9	-9			-124
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)			88	0	1	89
Tulos ennen veroja	28	103	130	43	-17	287

Tase 30.6.2021, mlj. €	Vähittäis- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä
Käteiset varat	54	172	0	30 972		31 198
Saamiset luottolaitoksilta	26 878	204	1 769	13 548	-41 921	478
Johdannaissopimukset	485	3 696	93	299	-871	3 703
Saamiset asiakkailta	70 063	25 136		497	-957	94 739
Sijoitusomaisuus	632	545	9 522	22 107	-9 242	23 563
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			12 461			12 461
Aineettomat hyödykkeet	32	194	787	259	-5	1 267
Aineelliset hyödykkeet	338	4	18	159	-7	512
Muut varat	318	627	1 185	435	-164	2 401
Verosaamiset	46	2	30	45	45	167
Myytäväenä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät			7			7
Varat yhteensä	98 845	30 582	25 872	68 320	-53 124	170 495
Velat luottolaitoksille	12 934	606		42 974	-40 263	16 252
Johdannaissopimukset	344	2 861	24	109	-931	2 407
Velat asiakkaille	61 571	13 733		3 029	-2 432	75 902
Vakuutusvelka			9 244			9 244
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitusopimuksista			12 507			12 507
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	16 571	1 157		20 691	-4 300	34 120
Varaukset ja muut velat	786	981	495	1 123	-67	3 318
Verovelat	458	3	205	411	1	1 077
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	0	380	2 225	-406	2 199
Myytäväenä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat			7			7
Velat yhteensä	92 664	19 341	22 862	70 563	-48 397	157 033
Oma pääoma						13 463
Tase 31.12.2020, mlj. €						
Käteiset varat	63	224	0	21 540		21 827
Saamiset luottolaitoksilta	20 668	103	1 653	11 845	-33 965	306
Johdannaissopimukset	722	5 144	341	209	-1 199	5 215
Saamiset asiakkailta	69 362	24 701		495	-915	93 644
Sijoitusomaisuus	676	494	9 597	19 053	-6 257	23 562
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			11 285			11 285
Aineettomat hyödykkeet	35	207	782	291	-3	1 311
Aineelliset hyödykkeet	341	4	130	165	-9	633
Muut varat	278	588	979	627	-235	2 236
Verosaamiset	91	2	10	45	40	188
Varat	92 237	31 467	24 777	54 270	-42 543	160 207
Velat luottolaitoksille	11 117	564		28 709	-32 303	8 086
Johdannaissopimukset	425	4 082	2	192	-1 278	3 424
Velat asiakkaille	59 436	13 118		3 221	-2 352	73 422
Vakuutusvelka			9 374			9 374
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitusopimuksista			11 323			11 323
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	13 932	855		21 207	-1 288	34 706
Varaukset ja muut velat	903	774	682	1 254	-183	3 431
Verovelat	496	4	176	395	-1	1 069
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-6		380	2 294	-407	2 261
Velat	86 302	19 396	21 937	57 271	-37 811	147 095
Oma pääoma						13 112

Liitetaulukot

1. Laatumisperiaatteet
2. Korkokate
3. Vakuutuskate
4. Nettopalkkiotuotot
5. Sijoitustoiminnan nettotuotot
6. Liiketoiminnan muut kulut
7. Saamisten arvonalentumiset
8. Vakuutusvelka
9. Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista
10. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
11. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen
12. Annetut vakuudet
13. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
14. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
15. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
16. Johdannaispimukset
17. Vakuutus-segmentin sijoitusten jakauma
18. Lähipiiritapahtumat

Liite 1. Laatomisperiaatteet

Puolivuositarkastus on laadittu IAS 34 -standardin Osavuositarkastukset ja vuoden 2020 tilinpäätöksessä esitettyjen laatomisperiaatteiden mukaan.

Puolivuositarkastus on tilintarkastamaton. Kaikki puolivuositarkastuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta.

Puolivuositarkastus on julkaistu suomen, englannin ja ruotsin kielellä. Suomenkielinen puolivuositarkastus on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

1. Johdon harkintaa edellyttävät laatomisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Puolivuositarkastusta laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa toteumasta. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatomisperiaatteiden soveltamisessa. Puolivuositarkastuksen laadinnassa johdon harkintaa on käytetty erityisesti odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskentamallien määrittämiseen liittyy useita johdon harkintaa edellyttäviä tekijöitä, muun muassa:

- oikeiden ECL-mallien valinta niin, että mallit kuvaavat sopimuskannan odotettavissa olevia luottotappioita mahdollisimman hyvin
- malleissa tehdyt erilaiset oletukset ja asiantuntija-arviot
- ECL-mallien parametrien estimointimenetelmien valinta
- sopimuksen maturiteetin määrittäminen eräpäivätoimille luotoille (valmiusluotot)
- käytettävissä olevan mallinnusaineiston ja datan laatuun liittyvän malliriskin määrittäminen
- sopimusten oikea ryhmittely eri segmentteihin siten, että niiden ECL lasketaan oikealla mallilla
- makroekonomisten tekijöiden valinta niin, että niiden muutokset korreloivat sopimusten maksukyvyttömyyden todennäköisyyden kanssa
- makroekonomisten skenaarioiden ja niiden todennäköisyyksien ennustaminen tulevaisuuteen
- esimerkiksi koronaviruspandemian takia tiettyyn toimialaan kohdistetut johdon harkintaan perustuvat lisävaraukset
- vakuuden maantieteellisen sijainnin perusteella tehdyt johdon harkintaan perustuvat vakuusarvon alennukset.

Johdon harkintaa on käytetty myös luottoriskin merkittävän kasvun arvioinnissa, muun muassa:

- henkilöasiakkaiden suhteellisen luottoriskin muutoksen arvioinnissa käytetyssä asiantuntija-arviossa, jolla varmistetaan todenmukainen määrä sopimuksia siirtymään vaiheeseen 2 ennen siirtymistä vaiheeseen 3 (ns. default capture rate)
- absoluuttisen rajan valinnassa, joka perustuu maksukyvyttömyyden historialliseen käyttäytymiseen sekä OP Ryhmän luottoriskiprosessiin
- sen ajanjakson pituuden määrittämisessä, jonka aikana asiakkaan on osoitettava hyvää maksukäyttäytymistä, jotta arvonalentumisvaihe voi parantua vaiheesta 3 vaiheeseen 2 ja 1.

Varsinainen ECL-lukujen laskenta suoritetaan ECL-malleja käyttäen ilman johdon harkintaa, paitsi jos kyseessä on vaiheessa 3 oleva suuri yritysvastuu, jolloin ECL lasketaan asiantuntija-arvioon perustuvalla kassavirtaperusteisella ECL-menetelmällä.

Muilla kuin edellä esitetyin osin odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan sisältyvä johdon harkinta ja arviot sisältyvät vuoden 2020 tilinpäätökseen.

Liitetiedossa 7 Saamisten arvonalentumiset kerrotaan tehdyistä valinnoista koronakriisin aikana odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa.

2. TLTRO III -rahoituksen efektiivinen korko

Efektiivinen korko on laskettu TLTRO-rahoitukselle perustuen johdon arvioon nettoluotonannon kriteerien täyttymisestä tulevilla tarkastelujaksoilla. Jos tähän johdon arvioon tulee myöhemmin muutoksia, käsitellään ne lainan kirjanpitoarvon muutoksina niin, että lainan bruttomääräinen kirjanpitoarvo lasketaan uudelleen siten, että se vastaa uudelleen arvioitujen rahavirtojen nykyarvoa, joka on määritetty diskonttaamalla käyttäen lainan alkuperäistä efektiivistä korkoa. Tästä syntyvä oikaisu kirjataan tulosvaikutteisesti.

3. Viitekorkouudistuksen vaikutus laatomisperiaatteisiin

OP Ryhmä on ottanut käyttöön 1.1.2021 Viitekorkouudistus-asiakirjan (vaihe 2), jolla muutetaan standardeja IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16. Nämä muutokset ovat jatkoa vuonna 2020 käyttöön otetulle Viitekorkouudistus-asiakirjalle (vaihe 1).

Vaiheen 2 muutokset tuovat kaksi käytännön helpotusta, ja niitä sovelletaan siitä hetkestä, kun viitekorkomuutos on tapahtunut. Ensimmäinen koskee jaksotettuun hankintamenuun arvostettavia rahoitusinstrumentteja niin, että sopimukseen perustuvien kassavirtojen muuttaminen viitekorkouudistuksen vuoksi käsitellään päivittämällä efektiivinen korko, jolloin muutoksesta ei aiheudu välitöntä voittoa tai tappiota. Tällä muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta OP Ryhmälle, sillä valtaosa saamisista ja veloista on euribor-sidonnaisia ja euribor on edelleen käytössä oleva viitekorko. Libor-sidonnaisia velkoja ja saamia on vain vähäisiä määriä. Toinen muutos koskee suojauslaskentaa, joka ei keskeydy, vaikka viitekorko muuttuu kesken suojaussuhteen, vaan suojaava riski ja siihen liittyvät kassavirrat määritetään uudelleen viitekoron muuttuessa ja vastaavasti suojaukseen liittyvä dokumentaatio muutetaan suojaavan riskin ja suojaavan instrumentin osalta. Tästä johtuva muutos arvostuksessa esitetään osana suojauksen tehottomuutta. Tällä muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta OP Ryhmälle, koska suojaukset ovat valtaosin euribor-sidonnaisia.

4. Pohjola Sairaalan luokittelu myytävänä olevaksi pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi

OP Ryhmä luokitteli Pohjola Sairaalan puolivuositarkastuksessa myytävänä olevaksi pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi tehtyjen päätösten perusteella. Pohjola Sairaala on ortopediaan eli tuki- ja liikuntaelinsairauksien ja -tapaturmien hoitoon erikoistunut sairaalaketju, joka toimii viidellä yliopistosairaalaapaikkakunnalla: Helsingissä, Tampereella, Turussa, Oulussa ja Kuopiossa. Yhtiön palveluksessa työskenteli vuonna 2020 keskimäärin 266 työntekijää. Pohjola Sairaala esitettiin kokonaisuudessaan Vakuutussegmentin taseessa 30.6.2021.

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät eriteltynä:

Varat, milj. €	30.6.2021
Aineelliset hyödykkeet	0
Aineettomat hyödykkeet	1
Muut varat	6
Varat yhteensä (A)	7
Velat, milj. €	30.6.2021
Varaukset ja muut velat	7
Velat yhteensä (B)	7
Nettotasearvo (A-B)	0

5. Pilvipalvelujärjestelyiden konfigurointi- ja räätälöintimenojen kirjanpito käsittely

IFRS-tulkintakomitea antoi huhtikuussa 2021 lopullisen agendapäätöksen pilvipalvelujärjestelyiden konfigurointi- ja räätälöintimenojen kirjanpito käsittelystä. Agendapäätöksessä tulkintakomitea tarkasteli, kirjataanko IAS 38 -standardia soveltaen sovelluksen konfiguroinnista ja räätälöinnistä aineeton hyödyke, ja mikäli aineetonta hyödykettä ei kirjata, kuinka kirjataan kyseiset konfigurointi- ja räätälöintimenot. OP Ryhmä on aloittanut analysoinnin siitä, onko agendapäätöksellä vaikutusta pilvipalveluiden käyttöönotto menoihin sovellettuihin laatimisperiaatteisiin. Analysointi tehdään syksyn 2021 aikana, ja mahdolliset vaikutukset otetaan huomioon viimeistään vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Liite 2. Korkokate

Milj. €	1-6/2021	1-6/2020	4-6/2021	4-6/2020
Korkotuotot				
Saamiset luottolaitoksilta				
Korot	0	1	0	0
Negatiiviset korot	31	6	20	4
Yhteensä	31	7	20	4
Saamiset asiakkailta				
Lainat	611	624	312	317
Rahoitusleasingsaamiset	16	15	8	7
Arvoltaan alentuneet lainat ja muut sitoumukset		0		0
Negatiiviset korot	16	9	8	5
Yhteensä	642	648	329	329
Saamistodistukset				
Arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	0	1	0	0
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	26	33	13	16
Jaksettu hankintameno	0	2	0	1
Yhteensä	26	35	13	17
Johdannaissopimukset				
Käyvän arvon suojaus	-71	-62	-36	-29
Rahavirran suojaus	25	25	13	12
Rahavirran suojauksen tehoton osuus	-2	0	-1	-2
Muut				
Yhteensä	-49	-37	-24	-19
Muut	6	5	0	3
Yhteensä	658	658	338	335
Korkokulut				
Velat luottolaitoksille				
Korot	0	3	0	2
Negatiiviset korot	52	24	30	14
Yhteensä	52	27	30	15
Velat asiakkaille				
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7	37	3	18
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				
Pääomalainat	0	0	0	0
Muut	30	22	15	11
Yhteensä	30	22	15	11
Johdannaissopimukset				
Käyvän arvon suojaus	-135	-135	-66	-65
Muut	-19	-60	-9	-29
Yhteensä	-154	-195	-75	-93
Muut	2	3	1	2
Yhteensä	14	19	9	15
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä				
Suojaavat johdannaiset	-120	111	-37	21
Suojauskohteiden arvonmuutokset	116	-104	32	-14
Korkokate yhteensä	641	646	324	327

Liite 3. Vakuutuskate

Milj. €	1-6/2021	1-6/2020	4-6/2021	4-6/2020
Vahinkovakuutusmaksutuotot, netto				
Vakuutusmaksutulo	977	948	300	293
Jälleenvakuuttajien osuus	-5	6	8	13
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-253	-238	68	61
Jälleenvakuuttajien osuus	23	17	4	5
Yhteensä	743	733	380	371
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto				
Maksetut korvaukset	-430	-487	-208	-232
Jälleenvakuuttajien osuus	13	13	6	8
Korvausvastuun muutos	-32	28	-35	16
Jälleenvakuuttajien osuus	20	-3	21	-6
Yhteensä	-429	-449	-217	-214
Vahinkovakuutuksen muut erät	-3	-3	-1	-1
Henkivakuutuksen riskiliike	15	14	8	8
Vakuutuskate yhteensä	326	295	170	164

Liite 4. Nettopalkkiotuotot

Tammil-kesäkuu 2021, milj. €	Vähittäis- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä	4-6/2021
Palkkiotuotot							
Luotonanto	51	24		0	-1	74	35
Talletukset	10	2		0	0	12	6
Maksuliike	136	21		7	-6	158	79
Arvopapereiden välitys	6	16			-6	16	7
Arvopapereiden liikkeeseenlasku		5			0	5	2
Rahasto- ja hallinnointipalkkiot	22	120	45	0	-55	132	67
Omaisuudenhoito	12	14		0	-6	20	10
Lainopilliset palvelut	12	0			0	12	6
Takaukset	5	7		0	0	12	6
Asunnonvälitys	38				0	38	20
Vakuutusten välitys	61		18		-41	38	7
Henkivakuutuksen kuorimitustulo			43			43	21
Terveys- ja hyvinvointipalvelut			6		0	6	3
Muut	38	2		0	-37	3	2
Yhteensä	393	210	112	7	-153	570	273
Palkkiokulut							
Luotonanto	0	0		0	0	0	0
Maksuliike	11	3	1	1	-5	11	6
Arvopapereiden välitys		2	0	0	0	2	1
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	0	1		0	-1	0	0
Rahastot		55	0		-55	0	0
Omaisuudenhoito		6	0	1	0	6	3
Takaukset		0				0	0
Vakuutusten välitys	-3		66		-38	25	12
Terveys- ja hyvinvointipalvelut			2		0	2	1
Muut	8	44	0	4	-46	10	6
Yhteensä	16	112	69	7	-146	57	31
Nettopalkkiotuotot yhteensä	376	98	43	1	-6	512	242

Tammi-kesäkuu 2020, milj. €	Vähittäis- pankki	Yritys- pankki	Vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä	4-6/2020
Palkkiotuotot							
Luotonanto	50	23		3	-1	75	34
Talletukset	0	1		0	0	1	1
Maksuliike	129	17		8	-6	148	84
Arvopapereiden välitys	5	15			-4	15	6
Arvopapereiden liikkeeseenlasku	0	4		0	0	4	3
Rahasto- ja hallinnointipalkkiot	18	102	40	0	-49	111	53
Omaisuudenhoito	16	13		0	-6	23	10
Lainopilliset palvelut	10	0			0	10	5
Takaukset	4	6		0	0	10	5
Asunnonvälitys	33					33	16
Vakuutusten välitys	57		18		-40	35	-36
Henkivakuutuksen kuormitustulo			42			42	21
Terveys- ja hyvinvointipalvelut			6		0	6	3
Muut	47	3		0	-49	2	-6
Yhteensä	370	184	105	11	-154	515	198
Palkkiokulut							
Luotonanto	0	0		0	0	0	0
Maksuliike	12	3	1	2	-5	12	6
Arvopapereiden välitys		6	0	0	0	5	2
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	0	1		0	-1	0	0
Rahastot		49	0		-50	0	0
Omaisuudenhoito		5	0	1	0	5	3
Takaukset					1	-1	-1
Vakuutusten välitys	-4		64		-36	24	11
Terveys- ja hyvinvointipalvelut			2		0	2	1
Muut	9	55	0	3	-56	11	8
Yhteensä	17	119	67	6	-149	60	30
Nettopalkkiotuotot yhteensä	353	65	38	5	-6	455	168

Liite 5. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	1-6/2021	1-6/2020	4-6/2021	4-6/2020
Käypään arvoon mulden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien nettotuotot				
Saamistodistukset				
Korkotuotot	19	28	9	14
Muut tuotot ja kulut	-1	-2	0	-1
Myyntivoitot ja -tappiot	9	16	0	6
Valuutta-arvostusvoitot ja -tappiot	7	-1	-3	-9
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset*	2	-10	0	-4
Yhteensä	37	32	6	6
* Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) vakuutustoiminnan saamistodistuksista				
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot				
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat				
Saamistodistukset				
Korkotuotot ja -kulut	2	1	1	0
Arvostusvoitot ja -tappiot	-2	0	0	5
Yhteensä	0	1	1	5
Osakkeet ja osuudet				
Arvostusvoitot ja -tappiot	5	1	5	7
Osingot ja voitto-osuudet	0	3	-1	1
Yhteensä	5	5	4	8
Johdannaiset				
Korkotuotot ja -kulut	19	64	8	38
Arvostusvoitot ja -tappiot	-94	132	24	65
Yhteensä	-75	195	33	103
Yhteensä	-70	201	37	116
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikuttavasti				
Saamistodistukset				
Korkotuotot ja -kulut	9	12	5	6
Arvostusvoitot ja -tappiot	-27	6	2	9
Yhteensä	-19	18	6	15
Osakkeet ja osuudet				
Arvostusvoitot ja -tappiot	152	-92	50	54
Osingot ja voitto-osuudet	42	17	14	3
Yhteensä	194	-75	64	56
Yhteensä	175	-57	70	71
Rahoitusvarat, jotka on nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi				
Saamistodistukset				
Korkotuotot	12	16	6	8
Arvostusvoitot ja -tappiot	-38	-4	-7	66
Yhteensä	-26	12	-1	74
Osakkeet ja osuudet				
Arvostusvoitot ja -tappiot	11	-16	2	0
Osingot ja voitto-osuudet	3	2	2	0
Yhteensä	13	-14	5	-1
Johdannaiset				
Arvostusvoitot ja -tappiot	-9	-23	-7	-11
Yhteensä	-9	-23	-7	-11
Yhteensä	-22	-25	-4	62
Yhteensä käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	83	118	104	249

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

Vuokratuotot	25	27	12	13
Arvostusvoitot ja -tappiot	-6	-4	-5	-8
Vastike- ja hoitokulut	-19	-34	-10	-17
Muut	1	1	0	0
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot yhteensä	1	-11	-2	-12

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien nettotuotot**Lainat ja muut saamiset**

Korkotuotot	4	2	2	0
Korkokulut	-1	-1	-1	-1
Myyntivoitot ja -tappiot		0		0
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	3	1	2	-2
Lainat ja muut saamiset yhteensä	5	1	3	-3

Vahinkovakuutuserät

Diskonnttauksen purkautuminen, vahinkovakuutukset	-9	-11	-4	-6
---	----	-----	----	----

Henkivakuutuserät

Korkohyvitykset asiakkaiden vakuutussäästöille	-40	-42	-20	-21
Korkotäydennysten muutos	100	-64	16	-12
Muut vakuutustekniset erät**	65	-51	-5	-82
Yhteensä	125	-157	-9	-115

** Muut vakuutustekniset erät sisältää muiden vakuutusteknistien varausten kuin korkotäydennysten muutokset.

Osakkuusyhtiöt

Käyvän arvon menetelmällä käsiteltävät	9	-4	8	-8
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät	4	4	3	0
Yhteensä	13	-1	11	-8

Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä

255	-28	109	112
------------	------------	------------	------------

Liite 6. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	1-6/2021	1-6/2020	4-6/2021	4-6/2020
ICT-kulut				
Tuotanto	114	133	52	63
Kehittäminen	58	72	29	36
Toimitilat	24	24	12	14
Viranomais- ja tilintarkastusmaksut	56	45	8	9
Ostetut palvelut	56	65	29	31
Tietoliikenne	16	19	9	9
Markkinointi	12	13	7	8
Yhteiskuntavastuu	4	5	2	3
Vakuutus- ja varmuuskulut	4	5	3	2
Muut	59	67	31	30
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	403	449	181	204

Kehittämismenot				
Milj. €	1-6/2021	1-6/2020	4-6/2021	4-6/2020
Kehittämisen ICT-kulut	58	72	29	36
Oman työn osuus	32	28	16	14
Kehittämisen kulut tuloslaskelmalla yhteensä	90	100	45	50
Aktivoidut ICT-menot	40	47	19	26
Aktivoidun siirto/henk.kulut	8	7	4	3
Aktivoidut kehittämismenot yhteensä	48	53	23	29
Ennakkomaksut		0		
Kehittämismenot yhteensä	138	154	68	79
Poistot ja arvonalentumiset	88	90	44	45

Liite 7. Saamisten arvonalentumiset

Milj. €	1-6/2021	1-6/2020	4-6/2021	4-6/2020
Luotto- ja takaustappioina poistetut saamiset	56	30	18	10
Palautukset poistetuista saamisista	-5	-4	-3	-2
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-16	140	-3	55
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamistodistuksista*	0	-1	0	-2
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	35	166	13	60

* Vakuustoitominnan saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot esitetään sijoitustoiminnan nettotuotoissa.

Luottoriskille alttilina olevat vastuut ja niiden tappiota koskeva vähennyserä

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvalheittain 30.6.2021

Vastuut	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Vastuut yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset aslakkailta (brutto)						
Vähittäispankki	61 356	7 486	65	7 551	1 916	70 823
Yrityspankki	24 086	845	260	1 105	533	25 724
Saamiset aslakkailta yhteensä	85 442	8 331	325	8 656	2 449	96 547
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja lillitit						
Vähittäispankki	6 480	353	9	362	28	6 871
Yrityspankki	4 351	213	103	316	62	4 729
Nostovarot ja lillitit yhteensä	10 832	566	113	678	90	11 600
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Vähittäispankki	3 724	49		49	12	3 786
Yrityspankki	6 551	55		55	121	6 727
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	10 275	104		104	133	10 512
Saamistodistukset						
Muu toiminta	13 311	23		23		13 333
Vakuutus	4 273	31		31	9	4 314
Saamistodistukset yhteensä	17 584	54		54	9	17 647
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	124 132	9 055	438	9 493	2 681	136 306

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvalheittain 30.6.2021

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja lillitit*	Valhe 1	Valhe 2		Yhteensä	Valhe 3	Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet			
Milj. €						
Saamiset aslakkailta						
Vähittäispankki	-24	-68	-3	-71	-287	-381
Yrityspankki	-20	-17	-4	-21	-238	-278
Saamiset aslakkailta yhteensä	-43	-85	-6	-91	-525	-659
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Vähittäispankki	-1	-1		-1	0	-2
Yrityspankki	-2	0		0	-12	-15
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-3	-1		-1	-12	-17
Saamistodistukset***						
Muu toiminta	-2	0		0		-2
Vakuutus	-5	-1		-1	-5	-11
Saamistodistukset yhteensä	-6	-2		-2	-5	-13
Yhteensä	-53	-87	-6	-94	-542	-689

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summmana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 30.6.2021	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yll 30 pv erääntyneet		Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Yhteensä
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät						
Vähittäispankki	71 561	7 888	74	7 963	1 956	81 479
Yrityspankki	34 988	1 113	364	1 476	715	37 180
Tappiota koskeva vähennyserä						
Vähittäispankki	-25	-68	-3	-71	-287	-383
Yrityspankki	-22	-17	-4	-21	-250	-293
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Vähittäispankki	-0,03 %	-0,87 %	-3,93 %	-0,89 %	-14,67 %	-0,47 %
Yrityspankki	-0,06 %	-1,55 %	-0,98 %	-1,41 %	-34,96 %	-0,79 %
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	106 549	9 001	438	9 439	2 672	118 659
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-47	-86	-6	-92	-537	-676
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,04 %	-0,95 %	-1,48 %	-0,98 %	-20,10 %	-0,57 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Muu toiminta	13 311	23		23		13 333
Vakuutus	4 273	31		31	9	4 314
Tappiota koskeva vähennyserä						
Muu toiminta	-2	-0		-0		-2
Vakuutus	-5	-1		-1	-5	-11
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Muu toiminta	-0,01 %	-1,38 %		-1,38 %		-0,02 %
Vakuutus	-0,11 %	-3,86 %		-4,17 %	-52,64 %	-0,25 %
Saamistodistukset yhteensä	17 584	54		54	9	17 647
Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä	-6	-2		-2	-5	-13
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,04 %	-2,82 %		-3,00 %	-52,64 %	-0,07 %

Odottavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2020

Vastuut	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yll 30 pv erääntyneet		Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä	Vastuut yhteensä
Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Vähittäispankki	61 405	6 649	58	6 707	1 865	69 977
Yrityspankki	23 609	1 190	156	1 346	499	25 454
Saamiset asiakkailta yhteensä	85 013	7 839	214	8 053	2 365	95 431
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit						
Vähittäispankki	6 219	379	2	381	24	6 624
Yrityspankki	4 048	377	69	446	65	4 558
Nostovarot ja limiitit yhteensä	10 267	756	71	826	88	11 182
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Vähittäispankki	3 348	61		61	13	3 422
Yrityspankki	6 267	262		262	99	6 628
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	9 615	324		324	111	10 050
Saamistodistukset						
Muu toiminta	13 141	50		50		13 191
Vakuutus	4 403	48		48	17	4 469
Saamistodistukset yhteensä	17 544	98		98	17	17 660
Odottavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	122 439	9 017	285	9 302	2 582	134 323

Tapplota koskeva vähennyserä arvonalentumisvalheittain 31.12.2020

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuolliset nostovarajat ja Ilmlittit*	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3		Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä
	Miij. €	Muut kuin yll 30 pv erääntyneet	Yll 30 pv erääntyneet	Yhteensä			
Saamiset aslakkailta							
Vähittäispankki	-28	-62	-1	-63	-290	-382	
Yrityspankki	-25	-28	-1	-29	-227	-281	
Saamiset aslakkailta yhteensä	-53	-90	-3	-92	-518	-663	
Taseen ulkopuolliset sitoumukset**							
Vähittäispankki	-1	-1		-1		-2	
Yrityspankki	-12	-1		-1	-14	-27	
Taseen ulkopuolliset sitoumukset yhteensä	-13	-2		-2	-14	-29	
Saamistodistukset***							
Muu toiminta	-1	-1		-1		-2	
Vakuutus	-5	-2		-2	-6	-14	
Saamistodistukset yhteensä	-7	-3		-3	-6	-16	
Yhteensä	-72	-95	-3	-97	-538	-708	

* Tapplota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tapplota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tapplota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tapplota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tapplota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2020	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yll 30 pv erääntyneet	Yll 30 pv erääntyneet	Yhteensä		Yhteensä
Saamiset aslakkailta; taseen ja taseen ulkopuolliset erät						
Vähittäispankki	70 972	7 089	60	7 149	1 902	80 023
Yrityspankki	33 923	1 829	225	2 054	663	36 640
Tapplota koskeva vähennyserä						
Vähittäispankki	-29	-63	-1	-64	-290	-383
Yrityspankki	-37	-29	-1	-30	-242	-309
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Vähittäispankki	-0,04 %	-0,89 %	-2,34 %	-0,90 %	-15,27 %	-0,48 %
Yrityspankki	-0,11 %	-1,59 %	-0,55 %	-1,48 %	-36,48 %	-0,84 %
Saamiset aslakkailta; taseen ja taseen ulkopuolliset erät yhteensä	104 895	8 918	285	9 203	2 564	116 663
Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä	-65	-92	-3	-95	-532	-692
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,06 %	-1,03 %	-0,93 %	-1,03 %	-20,75 %	-0,59 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Muu toiminta	13 141	50		50		13 191
Vakuutus	4 403	48		48	17	4 469
Tapplota koskeva vähennyserä						
Muu toiminta	-1	-1		-1		-2
Vakuutus	-5	-2		-2	-6	-14
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Muu toiminta	-0,01 %	-1,34 %		-1,34 %		-0,02 %
Vakuutus	-0,12 %	-4,16 %		-4,16 %	-36,09 %	-0,31 %
Saamistodistukset yhteensä	17 544	98		98	17	17 660
Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä	-7	-3		-3	-6	-16
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,04 %	-2,72 %		-2,72 %	-36,09 %	-0,09 %

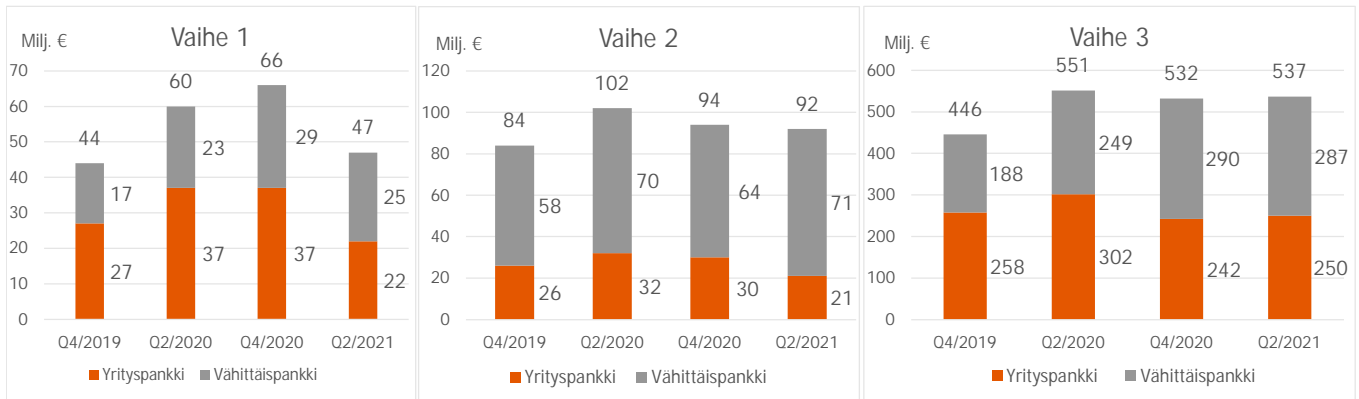
Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain 1–6/2021 aikana.

Saamiset aslakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloalka	Valhe 3 Koko volmassa- oloalka	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2021	65	93	533	692
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-3	27		23
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-10		15	5
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	3	-13		-10
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-17	50	33
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2	2		-7	-4
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1		4	-15	-11
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	6	5	11	22
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-6	-6	-32	-45
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	-11	-2	21	8
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennystilin pienentymiset			-38	-38
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	-18	-2	5	-16
Tappiota koskeva vähennyserä 30.6.2021	47	92	537	676
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 4–6/2021	-16	1	13	-3

OP Ryhmä kalibroi Q1/2021 aikana vähittäisasiakkaiden luottoluokitusmallin vastaamaan uuden v. 2020 maksukyvyttömyyden määritelmää. Tämä vaikutti huhtikuussa vähittäisasiakkaiden IFRS 9 PD-malliin sekä kvantitatiiviseen SICR-malliin, jolla päätellään sopimuksen siirto vaiheesta 1 vaiheeseen 2. SICR-mallissa käytetyt alkuperäiset PD-käyrät kalibroitiin vertailukelpoiksi, jolloin kalibroinnilla ei ollut merkittävää vaikutusta ECL:n määrään. OP Ryhmä päivittää varsinaisen vähittäisasiakkaiden IFRS 9 PD-mallin ja kvantitatiivisen SICR-mallin H2/2021 aikana osana normaalia mallipäivitystä.

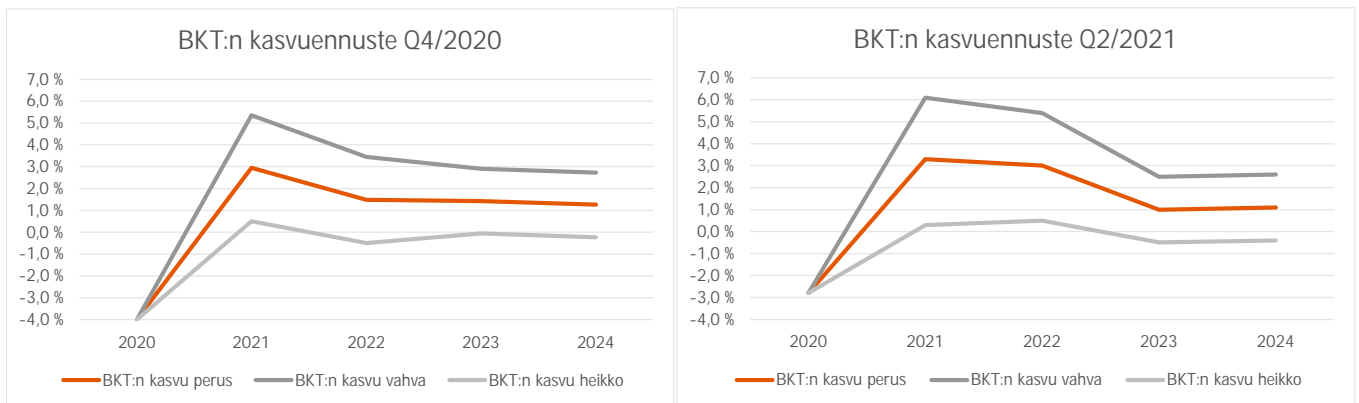
Seuraavissa kaavioissa havainnollistetaan asiakkasamisten odotettavissa olevien luottotappioiden kehitystä arvonalentumisvaiheittain viime vuosina, joissa näkyi niiden kasvu koronapandemian aikana ja tasaantuminen.

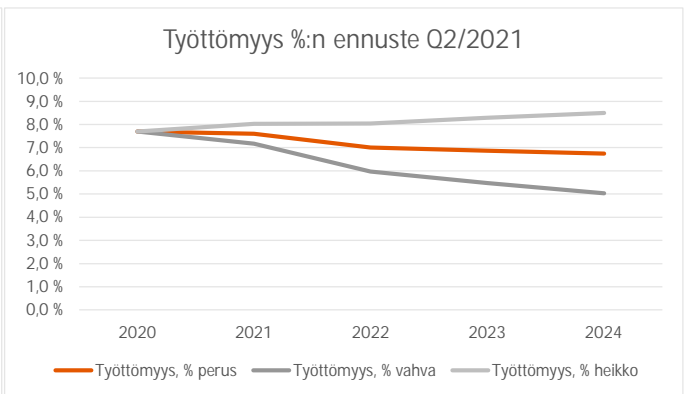
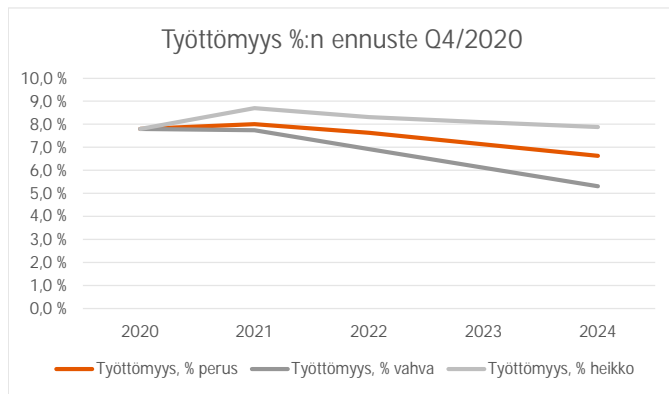

OP Ryhmä tarjoaa asiakkailleen mahdollisuutta asuntoluottojen lyhennysvapaaseen enimmillään 12 kuukauden ajaksi. Yritysten osalta maksuaikojen muutokset arvioidaan aina tapauskohtaisesti ja hyödyntäen laajasti Finnveran tarjoamia takauksia. Maksuohjelmamuutoksissa lainanhoitajastot ja maksukyvyttömät asiakkaat tunnistetaan normaalin ohjeistuksen mukaisesti.

ECL-laskennassa makroekonomiset tekijät päivitetään kvartaaleittain. ECL lasketaan kolmen eri skenaarion painotettuna keskiarvona. Skenaariopainot ovat olleet normaalilla tasolla eli heikko 20 %, perus 60 % ja vahva 20 %. Katsauskauden 2021 aikana positiivisemmat makroekonomiset ennusteet pienensivät odotettavissa olevia luottotappioita 8 miljoonaa euroa.

Seuraavissa kaavioissa havainnollistetaan BKT:n ja työttömyysprosentin ennusteiden muutosta.

Saamistodistukset, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloalka	Valhe 3 Koko volmassa- oloalka	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2021	7	3	6	16
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	0		0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	1		0	1
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-2	-1	-1	-4
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	0	0	0
Odotettavissa olevat luottotapplot, nettomuutos	-1	-1	-1	-3
Tappiota koskeva vähennyserä 30.6.2021	6	2	5	13
Odotettavissa olevat luottotapplot, nettomuutos 4-6/2021	0	0	0	-1

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain vuoden 2020 aikana.

Saamiset aslakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloalka	Valhe 3 Koko volmassa- oloalka	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2020	44	83	446	573
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-3	21		18
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-1		53	52
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	2	-15		-13
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-20	101	81
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		1	-7	-6
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-1	-1
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	21	14	18	53
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-9	-14	-47	-70
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	19	28	34	81
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennystilin pienentymiset		0	-62	-62
Odotettavissa olevat luottotapplot, nettomuutos	22	10	88	119
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2020	65	93	533	692

Saamistodistukset, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloalka	Valhe 3 Koko volmassa- oloalka	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2020	6	1	5	13
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-1	2		1
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		1	1
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-1	-1
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	3	1	2	5
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-1	-1	-1	-3
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	0	0	0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	0			0
Odotettavissa olevat luottotapplot, nettomuutos	1	1	1	3
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2020	7	3	6	16

Liite 8. Vakuutusvelka

MIJ. €	30.6.2021	31.12.2020
Korvausvastuu		
Eläkeuotoinen korvausvastuu	1 592	1 596
Muu korvausvastuu	1 165	1 121
Korkotäydennys (vastuuvelan suojien arvo)	-42	16
Yhteensä	2 716	2 733
Vakuutusmaksuvastuu	846	593
Henkivakuutuksen vakuutusvelka	5 682	6 047
Yhteensä	9 244	9 374

Liite 9. Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista

MIJ. €	30.6.2021	31.12.2020
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	10 405	9 449
Sijoitussopimukset	2 102	1 873
Yhteensä	12 507	11 323

Liite 10. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

MIJ. €	30.6.2021	31.12.2020
Joukkovelkakirjalainat	11 158	12 217
Huonomman etuoikeuden luokan joukkovelkakirjalainat (SNP)	2 957	1 689
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	12 488	13 252
Muut		
Sijoitustodistukset	51	273
Yritystodistukset	7 582	7 347
Kaupankäynnissä omaan salkkuun sisältyvät (-)*	-116	-72
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	34 120	34 706

* OP Ryhmän hallussa olevat omat joukkovelkakirjalainat on netotettu velkaa vastaan.

Liite 11. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

MIJ. €	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat			
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet (overlay approach)	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2020	44	65	141	251
Käyvän arvon muutokset	-65	-85	97	-53
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-7	-8		-16
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset		8		8
Siirrot korkokatteeseen			-25	-25
Laskennalliset verot	15	17	-14	17
Päättävä tase 30.6.2020	-14	-3	199	182

MIJ. €	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat			
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet (overlay approach)	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2021	109	70	203	382
Käyvän arvon muutokset	-24	113	-53	36
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-11	-28		-39
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset		5		5
Siirrot korkokatteeseen			-23	-23
Laskennalliset verot	7	-18	15	4
Päättävä tase 30.6.2021	81	142	143	365

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli 457 miljoonaa euroa (228) ja siihen liittyvä laskennallinen verosaaminen/-velka oli -91 miljoonaa euroa (-46). Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä katsauskauden aikana oli käyvän arvon rahastossa 3 miljoonaa euroa (-5). Vertailutietoina esitetään 30.6.2020 mukaiset tiedot.

Liite 12. Annetut vakuudet

Milj. €	30.6.2021	31.12.2020
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	1	136
Luotot (covered bondien vakuutena)	15 814	15 722
Muut	17 913	9 784
Annetut vakuudet yhteensä*	33 728	25 643
Vakuudelliset johdannaisvelat	690	1 078
Vakuudelliset muut velat	16 005	8 143
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	12 488	13 252
Yhteensä	29 183	22 473

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 1,7 miljardin euron kirjanpitoarvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,0 miljardia euroa on päivän sisäisen limiitin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Liite 13. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat

Varat, milj. €	Jaksotettu hankinta-meno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät	Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttavasti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Käteiset varat	31 198						31 198
Saamiset luottolaitoksilta	478						478
Johdannaisoimukset			2 833			870	3 703
Saamiset asiakkailta	94 739						94 739
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat				12 461			12 461
Saamistodistukset	1	17 979	389	2 110	376		20 855
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	88	194	1 479		1 761
Muut rahoitusvarat	2 496						2 496
Rahoitusvarat							167 690
Muut kuin rahoitusvarat							2 806
Yhteensä 30.6.2021	128 912	17 979	3 310	14 764	1 855	870	170 495

Varat, milj. €	Jaksotettu hankinta-meno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät	Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttavasti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Käteiset varat	21 827						21 827
Saamiset luottolaitoksilta	306						306
Johdannaisoimukset			4 296			920	5 215
Saamiset asiakkailta	93 644						93 644
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat				11 285			11 285
Saamistodistukset	1	18 134	330	2 172	408		21 044
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		-21	73	206	1 419		1 678
Muut rahoitusvarat	2 290						2 290
Rahoitusvarat							157 289
Muut kuin rahoitusvarat							2 919
Yhteensä 31.12.2020	118 067	18 113	4 698	13 663	1 827	920	160 207

Velat, mlj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		16 252		16 252
Johdannaissopimukset	2 047		360	2 407
Velat asiakkaille		75 902		75 902
Vakuutusvelka		9 244		9 244
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	12 507			12 507
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		34 120		34 120
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		2 199		2 199
Muut rahoitusvelat		2 503		2 503
Rahoitusvelat				155 133
Muut kuin rahoitusvelat				1 899
Yhteensä 30.6.2021	14 554	140 219	360	157 033

Velat, mlj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		8 086		8 086
Johdannaissopimukset	2 954		470	3 424
Velat asiakkaille		73 422		73 422
Vakuutusvelka		9 374		9 374
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	11 323			11 323
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		34 706		34 706
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		2 261		2 261
Muut rahoitusvelat		2 448		2 448
Rahoitusvelat				145 044
Muut kuin rahoitusvelat				2 052
Yhteensä 31.12.2020	14 276	130 297	470	147 095

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo kesäkuun lopussa oli n. 671 (810) miljoonaa euroa kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenoa suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Liite 14. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 30.6.2021, mlj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	751	349	661	1 761
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	1 934	574	368	2 875
Sijoitussidonnaiset sopimukset	8 304	4 157		12 461
Johdannaissopimukset	2	3 615	85	3 703
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	15 865	1 694	420	17 979
Rahoitusinstrumentit yhteensä	26 856	10 388	1 533	38 778
Sijoituskiinteistöt			696	696
Yhteensä	26 856	10 388	2 229	39 474

Varojen käyvät arvot 31.12.2020, mlj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	772	268	638	1 678
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	1 970	661	278	2 909
Sijoitussidonnaiset sopimukset	7 481	3 804		11 285
Johdannaissopimukset	0	5 154	61	5 215
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	16 064	1 768	301	18 134
Rahoitusinstrumentit yhteensä	26 287	11 655	1 278	39 221
Sijoituskiinteistöt			623	623
Yhteensä	26 287	11 655	1 902	39 844

Velkojen käyvät arvot 30.6.2021, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvelat				
Sijoitussidonnaiset sopimukset	8 335	4 172		12 507
Muut		1		1
Johdannaisopimukset	0	2 379	28	2 407
Yhteensä	8 335	6 552	28	14 915

Velkojen käyvät arvot 31.12.2020, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvelat				
Sijoitussidonnaiset sopimukset	7 506	3 817		11 323
Muut		0		0
Johdannaisopimukset	0	3 382	42	3 424
Yhteensä	7 506	7 199	42	14 747

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiataason 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiataason 2 luokiteltujen instrumenttien käyvä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiataason on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki - konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnollitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiataason 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen tasoryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity -sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiataasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametrelhin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Raholusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	Johdannais-sopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2021	916	61	301	1 278
Tuloslaskelman nettotuotot	-201	24	0	-177
Laajan tuloslaskelman nettotuotot			0	0
Hankinnat	61		19	80
Myynnit	-37		-7	-43
Lyhennykset	-3		-1	-4
Siirrot tasoon 3	312		215	527
Siirrot tasosta 3	-19		-107	-126
Päättävä tase 30.6.2021	1 028	85	420	1 533

Raholusvelat, milj. €	Johdannais-sopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2021	42	42
Tuloslaskelman nettotuotot	-14	-14
Päättävä tase 30.6.2021	28	28

Erittely nettotuotosta tuloslaskelmaerittäin 30.6.2021

Milj. €	Korkokate	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Laaja tuloslaskelma/Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	-235	33	0	-201
Realisoitumattomat nettotuotot	38		0	37
Nettotuotot yhteensä	-196	33	0	-165

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaissopimuksella. Tulosvaikutusta avoimesta markkinariskistä ei synny. Tason 3 johdannaiset liittyvät OP Yrityspankin liikkeeseen laskemiin strukturoituihin joukkovelkakirjalainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisten arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisten arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa. Lisäksi tasolle 3 on luokiteltu pitkän maturiteetin johdannaisia, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan.

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2021 aikana.

Liite 15. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	30.6.2021	31.12.2020
Takaukset	706	686
Takuuvastuut	2 684	2 160
Luottolupaukset	15 143	13 826
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	419	255
Muut*	1 346	1 535
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	20 299	18 461

* Josta vahinkovakuutustoiminnan sitoumukset pääomarahastoihin 169 miljoonaa euroa (174)

Liite 16. Johdannaissopimukset
Johdannaiset yhteensä 30.6.2021

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika			Käyvät arvot*		
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	18 898	68 458	87 146	174 503	2 673	1 553
Keskusvastapuoliseltä selvitettävät	9 323	40 094	52 995	102 413	66	73
Settled-to-market (STM)	5 961	25 628	39 198	70 787	53	57
Collateralised-to-market (CTM)	3 362	14 466	13 797	31 626	13	16
Valuuttajohdannaiset	45 058	4 646	1 313	51 016	749	615
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset		2		2	0	
Luottojohdannaiset	84	1 528	214	1 826	0	0
Muut johdannaiset	171	525	10	706	80	38
Johdannaiset yhteensä	64 210	75 159	88 683	228 052	3 502	2 207

Johdannaiset yhteensä 31.12.2020

Milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksu-aika			Käyvät arvot*		
	< 1 v	1-5 v	> 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	30 868	71 044	81 706	183 618	3 993	2 173
Keskusvastapuoliseltä selvitettävät	9 805	42 800	48 980	101 586	19	21
Settled-to-market (STM)	6 579	27 094	35 623	69 296	14	16
Collateralised-to-market (CTM)	3 226	15 706	13 357	32 290	5	5
Valuuttajohdannaiset	48 773	4 121	1 880	54 774	1 038	1 059
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset		2		2	0	
Luottojohdannaiset	90	82		172	1	0
Muut johdannaiset	133	458	11	602	52	28
Johdannaiset yhteensä	79 864	75 707	83 597	239 168	5 085	3 260

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka muiden kuin kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien johdannaisten osalta esitetään taseessa muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselytyksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on nettoitettu taseessa.

Liite 17. Vakuutus-segmentin sijoitusten jakauma

Vahinkovakuutus	30.6.2021		31.12.2020	
	Käypä arvo*, mlj. €	%	Käypä arvo*, mlj. €	%
Sijoitusomaisuuden allokaatiojakauma				
Rahamarkkinat yhteensä	543	13	461	11
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	535	13	456	11
Johdannaiset***	8	0	5	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 652	63	2 684	65
Valtiot	602	14	605	15
Infrastruktuurilainat joukkovelkakirjalainat			10	0
Investment Grade	1 697	40	1 602	39
Kehittyvät markkinat ja High Yield	166	4	280	7
Strukturoidut sijoitukset****	187	4	188	5
Osakkeet yhteensä	568	14	525	13
Suomi	120	3	112	3
Kehittyneet markkinat	265	6	237	6
Kehittyvät markkinat	112	3	110	3
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	6	0	6	0
Pääomasijoitukset	66	2	59	1
Valtioneitoiset sijoitukset yhteensä	33	1	33	1
Hedge fund -rahastot	33	1	33	1
Kiinteistöinvestoinnit yhteensä	397	9	398	10
Suorat kiinteistöt	251	6	251	6
Epäsuorat kiinteistöinvestoinnit	146	3	148	4
Yhteensä	4 193	100	4 102	100

* Sisältää siirtyneet korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokaatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää kiinteistövakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat.

Henkivakuutus	30.6.2021		31.12.2020	
	Käypä arvo*, mlj. €	%	Käypä arvo*, mlj. €	%
Sijoitusomaisuuden allokaatiojakauma				
Rahamarkkinat yhteensä	688	19	493	14
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	682	19	490	14
Johdannaiset***	6	0	3	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 240	61	2 414	67
Valtiot	345	9	447	12
Infrastruktuurilainat joukkovelkakirjalainat			9	0
Investment Grade	1 526	42	1 497	42
Kehittyvät markkinat ja High Yield	105	3	191	5
Strukturoidut sijoitukset****	264	7	270	7
Osakkeet yhteensä	512	14	471	13
Suomi	99	3	86	2
Kehittyneet markkinat	238	6	214	6
Kehittyvät markkinat	98	3	101	3
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	3	0	3	0
Pääomasijoitukset	73	2	67	2
Valtioneitoiset sijoitukset yhteensä	39	1	40	1
Hedge fund -rahastot	39	1	40	1
Kiinteistöinvestoinnit yhteensä	186	5	185	5
Suorat kiinteistöt	50	1	50	1
Epäsuorat kiinteistöinvestoinnit	136	4	135	4
Yhteensä	3 664	100	3 602	100

* Sisältää siirtyneet korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokaatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää kiinteistövakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat.

Liite 18. Lähipiiritapahtumat

OP Ryhmän lähipiiri muodostuu OP Ryhmän tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja näiden läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä. OP Ryhmän johdon avainhenkilöihin luetaan OP Ryhmän pääjohtaja, OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenet ja suoraan pääjohtajalle raportoivat johtajat sekä OP Osuuskunnan hallituksen puheenjohtaja, hallituksen jäsenet ja hallintoneuvoston jäsenet. Johdon avainhenkilöiden lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellä on määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP -Eläkekassa ja OP -Eläkesäätiö.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2020 jälkeen.

Taloudellinen informaatio 2021

Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2021

27.10.2021

OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportti 30.6.2021

Viikko 32

OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportti 30.9.2021

Viikko 44

Helsingissä 28.7.2021

OP Osuuskunta

Hallitus

Lisätiedot:

Pääjohtaja Timo Ritakallio, puh. 010 252 4500

Talous- ja rahoitusjohtaja Vesa Aho, puh. 010 252 1427

Viestintä- ja vastuullisuusjohtaja Tuuli Kousa, puh. 010 252 2957

www.op.fi